==

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઇ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

આર/ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૪૬૪/૨૦૧૭

વિથ

સિવિલ એપ્લિકેશન (સ્ટે માટે) નં. ૧/૨૦૧૭

ઈન આર/ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૩૪૬૪/૨૦૧૭

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી સંગીતા કે. વિશેન

અને
માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી નિરલ આર. મહેતા

==

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	**હા**	**ના**

==

ચીગરાભાઈ રાજીયાભાઈ ચૌધરી અને અન્ય
વિરુદ્ધ
બાલુભાઈ જગાભાઈ ચૌધરી અને અન્ય

==

ઉપસ્થિતિ:
શ્રી દીપક આર. દવે (૧૨૩૨) અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧, ૨, ૩, ૪ તરફે
મૃતક પક્ષકાર કાયદેસરના વારસદારો/પ્રતિનિધિઓ મારફતે પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૯ તરફે
શ્રી અમિત વી. ઠક્કર (૩૦૭૩) પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૬, ૭, ૮ તરફે
શ્રી નીરવ આર. મિશ્રા (૬૧૪૦) પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧૦, ૯.૧, ૯.૨, ૯.૩, ૯.૪, ૯.૫ તરફે
પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧, ૨.૧, ૨.૨, ૨.૩, ૩.૧, ૩.૨.૧, ૩.૨.૨, ૩.૨.૩, ૩.૩.૪, ૩.૩.૫, ૩.૩.૬, ૪.૧, ૪.૨.૨, ૫.૧, ૫.૨ ને નોટિસ બજાવાઈ
પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૪.૨.૧ ને ડી.એસ. દ્વારા નોટિસ બજાવાઈ

==

કોરમ:**માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી સંગીતા કે. વિશેન**
અને
માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી નિરલ આર. મહેતા

તારીખ : ૧૨/૦૩/૨૦૨૫

મૌખિક ચુકાદો
(માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી સંગીતા કે. વિશેન દ્વારા)

૧. આ અપીલ દ્વારા, અપીલકર્તાઓએ વિદ્વાન પ્રિન્સિપાલ સિનિયર સિવિલ જજ, બારડોલી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૨૮.૦૪.૨૦૧૭ ના ચુકાદાને પડકાર્યો છે કે જેના દ્વારા, સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૮/૨૦૧૭ નામંજૂર કરવામાં આવ્યો છે.

૨. તારીખ ૦૩.૧૧.૨૦૧૭ ના હુકમથી, આખરી નિકાલ માટે નોટિસ કાઢવામાં આવી હતી અને પેપર-બુક ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવી હોવાથી, અપીલ

આખરી નિકાલ માટે હાથ પર લેવામાં આવે છે. સરળતા ખાતર, પક્ષકારોનો સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૮/૨૦૧૭ માં તેમની સ્થિતિ મુજબ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

૩. અપીલકર્તાઓ-અરજદાર-મૂળ વાદીઓ તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી દીપક દવેએ રજૂઆત કરી હતી કે કલેક્ટરે તારીખ ૦૪.૦૩.૧૯૭૮ ના રોજ હુકમ પસાર કરીને જમીન વેચવાની મંજૂરી આપી હતી, જે અંગે જરૂરી ફેરફાર નોંધ નં. ૧૪૮૪ મહેસૂલી રેકર્ડમાં નોંધવામાં આવી હતી અને તારીખ ૩૦.૦૫.૧૯૭૮ ના રોજ પ્રમાણિત કરવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ, તારીખ ૧૦.૦૫.૧૯૭૮ ના રોજ, ૧૧ એકર – ૨૮ ગૂંઠા ક્ષેત્રફળ ધરાવતી સર્વે નં. ૯૧ બ્લોક નં. ૧૩૧ વાળી જમીન (જે હવે પછી 'વિવાદિત જમીન' તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ના સંબંધમાં વાદીઓના પૂર્વજો અને કેટલાક વાદીઓ દ્વારા પ્રતિવાદી નં. ૬ થી ૮ ની તરફેણમાં એક નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવ્યો હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વિભાજન પરવાનગીપાત્ર ન હોવાથી, વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવ્યો હતો અને આમ, તે જ તારીખે, પક્ષકારો વચ્ચે એટલે કે એક તરફ વાદીઓ અને તેમના પૂર્વજો તથા બીજી તરફ પ્રતિવાદી નં. ૬ વચ્ચે સાટાખત પણ કરવામાં આવ્યું હતું.

૩.૧ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સાટાખતમાં વેચાણ દસ્તાવેજનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે. તેમાં સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યું છે કે પોતે

કોન્ટ્રાક્ટર હોવાથી અને ક્વોરી (ખાણકામ) માટે જમીનની જરૂરિયાત હોવાથી, તેઓ સદર વિવાદિત જમીનમાંથી ૫-૬ એકર જમીન પોતાની પાસે રાખવા માંગતા હતા. તે પણ સંમત થયેલું હતું કે કબજો સોંપવા સાથે કોઈ પણ અવેજ વિના વાદીઓની તરફેણમાં વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવશે, જે તેમને અસરકારક રીતે સદર વિવાદિત જમીનના માલિક બનાવશે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સાટાખત સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે જરૂરિયાત મુજબની જમીન પોતાની પાસે રાખવામાં આવશે, અને તેનું બિનખેતીમાં રૂપાંતર કરવામાં આવશે, અને ત્યારપછી, વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવશે કે જેના માટે, કોઈ સમયમર્યાદા રાખવામાં આવી ન હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સદર સાટાખત-આંક ૩ દાવાની કાર્યવાહીનો એક ભાગ હતો. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વાદીઓ સદર વિવાદિત જમીનના સતત અને શાંતિપૂર્ણ કબજામાં હતા. કોઈ સમયમર્યાદા આપવામાં આવી ન હોવાથી, અને વાદીઓ કબજામાં હોવાથી, કોઈ પગલાં લેવામાં આવ્યા ન હતા; જોકે, છેક વર્ષ ૨૦૧૫ માં, પ્રતિવાદી નં. ૬ થી ૮ દ્વારા પ્રતિવાદી નં. ૯ ની તરફેણમાં વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવ્યો હતો. આ ઇનકારના કારણે ક્ષોભ ઊભો થયો, જેના પગલે વાદીઓએ બહુવિધ અરજો સાથે દાવો દાખલ કર્યો, જે પૈકીની એક અરજ કબજા માટેની હતી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સાટાખતના સંબંધમાં, વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવાના સમયે પ્રતિવાદી નં. ૬ દ્વારા કોઈ અવેજ ચૂકવવામાં નહીં આવે તેમ સંમત થયેલું હતું. વાદીઓએ કબજાનો દાવો કર્યો હોવાથી,

દાવામાં ટ્રાયલ ચલાવવી પડે, અને તેથી, સમયમર્યાદાનું પાસું ઉપસ્થિત થશે નહીં. તદુપરાંત, સમયમર્યાદાનો મુદ્દો કાયદા અને હકીકત બંનેનો મિશ્ર પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ કરતો હોવાથી, વિદ્વાન જજે કોડ ઓફ સિવિલ પ્રોસિજર, ૧૯૦૮ (જે હવે પછી 'સદર કોડ' તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવો જોઈતો ન હતો.

૩.૨ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કબજાના સંબંધમાં, ગામ નમૂના નં. ૭ અને ૧૨, ખેતી માટે ખરીદેલા માલસામાનની પહોંચો અને ઇન્વૉઇસ સહિત અસંખ્ય દસ્તાવેજો રેકર્ડ પર રજૂ કરવામાં આવ્યા હતા. સત્તાવાળાઓ દ્વારા આપવામાં આવેલી પહોંચો પણ દર્શાવે છે કે વાદીઓએ ચૂકવણી કરી હતી. જ્યારે રેકર્ડ પર અસંખ્ય દસ્તાવેજો રજૂ કરવામાં આવ્યા છે, ત્યારે કોઈ પણ દસ્તાવેજ પ્રથમદર્શનીય રીતે સાબિત કરતો નથી કે વાદીઓ સદર વિવાદિત જમીનના કબજામાં છે તેવું અવલોકન કરીને દાવાઅરજી નામંજૂર કરવાના બદલે વિદ્વાન જજે તેની મૂલવણી કરવી જોઈતી હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તે સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે કબજા અંગેના સામાન્ય કથનો પૂરતા છે અને તેના માટે, રેકર્ડ પર અલગ દસ્તાવેજો રજૂ કરવાની જરૂર નથી. તેથી, વિદ્વાન જજ દ્વારા દાવાઅરજી નામંજૂર કરવી એ વિવેકબુદ્ધિનો ભૂલભરેલો ઉપયોગ છે.

૩.૩ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સાટાખતની એક શરત મુજબ, વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવાનો પ્રશ્ન ત્યારે જ ઉપસ્થિત થતો હતો જ્યારે જમીનનું બિનખેતી (જે હવે પછી 'એન.એ.' તરીકે ઉલ્લેખિત છે) માં રૂપાંતર થાય.

હાલના કેસમાં, જમીનના એક ભાગ માટે એન.એ. અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી અને તારીખ ૧૪.૦૯.૧૯૭૮ ના હુકમથી વર્ષ ૧૯૭૮ માં તે મંજૂર કરવામાં આવી હતી, મહેસૂલી રેકર્ડમાં જરૂરી નોંધ પણ કરવામાં આવી હતી; જોકે, તે જમીનના માત્ર અમુક ભાગ પૂરતી જ હતી. જ્યાં સુધી સદર વિવાદિત જમીનનું સંપૂર્ણપણે એન.એ. માં રૂપાંતર ન થાય ત્યાં સુધી વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવો શક્ય બનશે નહીં તેવી અસમર્થતા દર્શાવીને, પ્રતિવાદી નં. ૬ થી ૮ દ્વારા ખાતરી આપવામાં આવી હતી કે વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવશે. આ ખાતરીઓ અને વાદીઓ કબજામાં હતા તે હકીકતને સ્વીકારીને, કોઈ પગલાં લેવામાં આવ્યા ન હતા. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે છેક જ્યારે વર્ષ ૨૦૧૫ માં વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવ્યો ત્યારે જ તારીખ ૧૦.૦૫.૧૯૭૮ ના સાટાખતના વિશિષ્ટ પાલનની માંગણી કરતો; અને તારીખ ૧૦.૦૫.૧૯૭૮ ના વેચાણ દસ્તાવેજ તથા વર્ષ ૨૦૧૫ ના નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજને પડકારતો દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. વાદીઓ તેમના કબજાનું રક્ષણ પણ ઈચ્છે છે, કારણ કે તેઓ સદર વિવાદિત જમીનના સતત કબજામાં રહ્યા છે. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વિદ્વાન જજે, સુઓ મોટો સત્તાઓનો ઉપયોગ કરતી વખતે, માત્ર વિશિષ્ટ પાલન પર જ ધ્યાન કેન્દ્રિત કર્યું, અને દાવાઅરજી નામંજૂર કરી. વિદ્વાન જજના ધ્યાને જે બાબતો આવી હતી તે પ્રથમ તો એ હતી કે; કોઈ પણ દસ્તાવેજ પ્રથમદર્શનીય રીતે સાબિત કરતો નથી કે વાદીઓ ક્યારેય સદર વિવાદિત જમીનના કબજામાં હતા. બીજું; વર્ષ ૧૯૭૮ ના સાટાખતના વિશિષ્ટ

પાલન માટે અરજ કરવામાં આવી છે અને આશરે ૩૮ વર્ષના વિલંબ માટે કોઈ વાજબી કારણ રજૂ કરવામાં આવ્યું નથી. ત્રીજું, વાદીઓ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલ દસ્તાવેજી પુરાવો સૂચવે છે કે દાવો સમયમર્યાદાના કાયદાથી બાધિત છે. છેલ્લે, દાવાઅરજીમાં દાવો કરવાનું કોઈ કારણ દર્શાવવામાં આવ્યું નથી. આ પાસાઓને ધ્યાને લેતાં, વિદ્વાન જજનો એવો મત હતો કે દાવાનું સાદું વાંચન સૂચવે છે કે તે ભ્રામક, ખોટું, ક્ષુલ્લક અને ત્રાસદાયક દાવો કરવાનું કારણ છે.

૩.૪ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વિદ્વાન જજ દ્વારા કરવામાં આવેલા અવલોકનોમાં ક્ષતિ રહેલી છે. તે સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે જો એક પણ અરજ ટકી રહેતી હોય, તો પણ દાવાઅરજી નામંજૂર થવી જોઈતી ન હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વાદીઓ દ્વારા માંગવામાં આવેલી તમામ અરજો એકબીજાથી સ્વતંત્ર હતી. કબજા અંગેની અરજ મંજૂર કરવા માટે ઉપલબ્ધ હતી જ. પેરા-૧૩ ની અરજ કલમ-૬ એ કોઈને પણ તેમાં દખલ કરવાનો અધિકાર નથી તેવા કારણોસર કબજાના રક્ષણની માંગણી કરતી અરજ હતી. તેથી, માત્ર વિશિષ્ટ પાલન પર જ ધ્યાન કેન્દ્રિત કરીને દાવાઅરજી નામંજૂર કરવી એ ગેરકાયદેસર અને ખામીયુક્ત હતું.

૩.૫ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે રેકર્ડ પર રજૂ કરાયેલા દસ્તાવેજો કબજાની પુષ્ટિ કરે છે. મુખ્ય મુદ્દો એ હતો કે વાદીઓ કબજામાં હતા કે નહીં, જે એક વિવાદિત મુદ્દો હતો. જોકે, વિદ્વાન જજે પુરાવાની ચર્ચા કરી હતી અને તેમનો એવો અભિપ્રાય હતો કે તેમના નામો ધરાવતા બિલો, પહોંચો અને

તેની સાથે મહેસૂલી કરની ચૂકવણી રજૂ કરવી એ કોઈપણ મિલકતના સંબંધમાં કોઈ અધિકાર સ્થાપિત કરવા માટે પૂરતી નથી. પુરાવાની પર્યાપ્તતા વિદ્વાન જજ દ્વારા ઝીણવટપૂર્વક તપાસવામાં આવવી જોઈતી હતી. તેથી, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે માત્ર આ કારણોસર જ, ચુકાદો કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવાને પાત્ર છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યારે વર્ષ ૨૦૧૫ માં વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવ્યો, ત્યારે વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવાનો ઈનકાર માની લેવાયેલ ગણાય. તરત જ વર્ષ ૨૦૧૭ માં, દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. આવી પરિસ્થિતિમાં, સમયમર્યાદા લાગુ પડશે નહીં. જો તે લાગુ પડે તો પણ, તે કાયદા અને હકીકતનો મિશ્ર પ્રશ્ન બનશે.

૩.૬ (૨૦૧૮) ૧૧ એસ.સી.સી. ૭૮૦ માં રિપોર્ટ થયેલા સેજલ ગ્લાસ લિ. વિ. નવિલન મર્ચન્ટ્સ પ્રા. લિ. ના કેસમાંના ચુકાદા પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે જેમાં, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે અને અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે જ્યાં દાવાઅરજી સમગ્રપણે દાવો કરવાનું કારણ દર્શાવતી ન હોય, ત્યાં ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ ની જોગવાઈ લાગુ પડે છે. તદુપરાંત, જ્યાં એવું જણાય કે દાવાઅરજીમાં અમુક ભાગમાં આગળ વધી શકાય તેમ નથી, પરંતુ અન્ય ભાગમાં આગળ વધી શકાય તેમ છે, ત્યાં ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ લાગુ પડતો નથી. (૨૦૦૭) ૧૪ એસ.સી.સી. ૧૮૩ માં રિપોર્ટ થયેલા સી. નટરાજન વિ. આશિમ બાઈ ના કેસમાંના ચુકાદા પર પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો છે જેમાં, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે અને અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે લિમિટેશન એક્ટની એક કે બીજી

જોગવાઈઓ લાગુ પડવી તે આપમેળે જ, સદર લિમિટેશન એક્ટ સાથે જોડાયેલા પરિશિષ્ટમાં સમાવિષ્ટ એક કે બીજા અનુચ્છેદ હેઠળ દાવો બાધિત છે કે નહીં તે પ્રશ્ન નક્કી કરવાના હેતુ માટે નિર્ણાયક બની શકે નહીં. તેથી, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ચુકાદો કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવાને પાત્ર છે.

૪. પ્રતિવાદી નં. ૯ તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી નીરવ મિશ્રાએ પેઢીનામા (પેપર-બુકના પાના નં. ૧૨૭) તરફ ધ્યાન દોરતાં રજૂઆત કરી હતી કે વાદીઓના પૂર્વજો પાસે વિશાળ વારસો હતો અને કેટલાક વારસદારો સાટાખતના પક્ષકારો હતા. જમીન સંયુક્ત માલિકી હેઠળ હતી અને વાદી નં. ૧, ૨ અને ૪ નો જમીન પર કોઈ અનન્ય અધિકાર ન હતો. વધુમાં વધુ, તેઓ માત્ર પોતાના હિસ્સા મુજબ જ દાવો કરી શકે છે. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ખુદ દાવાઅરજીમાં જ, વાદીઓ જણાવે છે કે તેઓ બે ભાઈઓના વારસદારો છે. જમીન વાદીઓ અને પ્રતિવાદીઓની છે; જોકે, પ્રતિવાદીઓએ કોઈ દાવો દાખલ કર્યો નથી. માત્ર વાદીઓ જ છે, જેમણે નીચેની અદાલતનો આશરો લીધો છે. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે દાવાઅરજીના પેરાગ્રાફ ૮ માં, વાદીઓએ દાવો કરવાનું કારણ દર્શાવ્યું હતું; જોકે, કથનોનું સાદું વાંચન જ સૂચવે છે કે દાવો કરવાનું કોઈ કારણ ઉપસ્થિત થયું ન હતું. સમયમર્યાદામાંથી છટકવાના ઉદ્દેશ્યથી જ દાવો કરવાનું એક અસ્પષ્ટ કારણ દર્શાવવામાં આવ્યું છે. વર્ષ ૨૦૧૩ ના વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવો તે માત્ર એક પોકળ બહાનું છે. સ્પષ્ટપણે, વાદી નં. ૧ વર્ષ ૧૯૭૮ માં કરી આપવામાં આવેલા નોંધાયેલ વેચાણ

દસ્તાવેજ અને સાટાખતમાં એક પક્ષકાર હતા જ અને જાણીજોઈને, વાદીઓએ સદર વિવાદિત જમીન પરનો પોતાનો હક જતો કર્યો છે. આથી, વર્ષ ૨૦૧૫ માં નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ થયા પછી જ દાવો કરવાનું કારણ ઉપસ્થિત થયું હોવાનું દર્શાવવું, તે વાદીઓ દ્વારા દાવો કરવાનું ભ્રામક કારણ ઊભું કરવાનો એક નબળો પ્રયાસ માત્ર છે. જો દાવો કરવાનું કોઈ ભ્રામક કારણ હોય તો પણ, દાવાઅરજી નામંજૂર થવી જોઈએ. વિદ્વાન જજે યોગ્ય રીતે સત્તાઓનો ઉપયોગ કર્યો છે અને દાવાઅરજી નામંજૂર કરી છે. કોઈ હસ્તક્ષેપની જરૂર નથી.

૫. પ્રતિવાદી નં. ૬ થી ૮ તરફેના વિદ્વાન વકીલ શ્રી હિરેન પંડ્યા ની સહાયતા મેળવતા વિદ્વાન વકીલ શ્રી અમિત વી. ઠક્કરે રજૂઆત કરી હતી કે વર્ષ ૧૯૭૮ માં કલેક્ટર દ્વારા પરવાનગી આપવામાં આવી હતી, ત્યારબાદ તારીખ ૦૯.૦૩.૧૯૭૮ ના રોજ મહેસૂલી રેકર્ડમાં મ્યુટેશન નોંધ દાખલ કરવામાં આવી હતી, જે તારીખ ૩૦.૦૫.૧૯૭૮ ના રોજ પ્રમાણિત થઈ હતી. ત્યારપછી, તારીખ ૧૦.૦૫.૧૯૭૮ ના રોજ, પ્રતિવાદી નં. ૬ થી ૮ ની તરફેણમાં એક નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવ્યો હતો. નોંધાયેલા વેચાણ દસ્તાવેજની સાથે સાથે, સાટાખત પણ કરવામાં આવ્યું હતું. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આ તમામ વર્ષો દરમિયાન એટલે કે લગભગ ૪૦ વર્ષ સુધી, કોઈ પગલાં લેવામાં આવ્યા ન હતા. વાદીઓ, ૪૦ વર્ષ પછી, હવે સાટાખતના આધારે પોતાના અધિકારોનો દાવો કરી રહ્યા છે. એવું નથી કે નોંધાયેલા વેચાણ દસ્તાવેજ અને સાટાખત કરી આપવા બાબતે વાદીઓ અજાણ હતા. વધુમાં, પ્રથમ પેઢીએ કોઈ

પગલાં લીધા ન હતા અને દાવાઅરજીમાં દર્શાવ્યા મુજબ કેટલાક પૂર્વજો વર્ષ ૧૯૯૦ અને ૨૦૧૪ ની વચ્ચે અવસાન પામ્યા હતા. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ અને સાટાખત કરી આપવામાં પક્ષકાર રહેલી સમગ્ર પેઢી અવસાન પામી છે અને તેમણે ક્યારેય કોઈ પગલાં લીધા ન હતા. તેઓએ, ક્યારેય વેચાણ દસ્તાવેજ સામે કોઈ પડકાર ઉઠાવ્યો ન હતો કે સાટાખતના વિશિષ્ટ પાલનની માંગણી કરી ન હતી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વર્ષ ૨૦૧૫ માં નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપ્યા બાદ જ નાણાં પડાવી લેવાના ઈરાદાથી, દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે દાવો માત્ર કેટલાક સહ-માલિંકો દ્વારા જ દાખલ કરવામા આવ્યો છે; જ્યારે, અન્ય સહ-માલિકોએ કોઈ પગલાં ન લેવાનું પસંદ કર્યું છે.

૫.૧ પુનરોચ્ચાર કરતાં, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે કલેક્ટર પાસેથી પરવાનગી વર્ષ ૧૯૭૮ માં આપવામાં આવી હતી અને વાદીઓ વેચાણ દસ્તાવેજ તથા મ્યુટેશન નોંધથી વાકેફ હતા. હવે, ૪૦ વર્ષ પછી એવો દાવો કરવો કે વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવો તે ગેરકાયદેસર અને અમાન્ય છે, તે અસ્વીકાર્ય રહેશે. વાદીઓ, કાયદાની અજ્ઞાનતાનો લાભ લઈ શકે નહીં. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વેચાણ દસ્તાવેજ, સમગ્ર જમીન માટે કરી આપવામાં આવ્યો હતો અને હવે, એવો સિદ્ધાંત લઈને આગળ આવવું કે જમીનનો માત્ર અમુક ભાગ જ વેચવામાં આવ્યો હતો જ્યારે, બાકીનો ભાગ પોતાની પાસે રાખવામાં આવ્યો

હતો અને તેની સાથે બિન-ખેતી પરવાનગી મળ્યા બાદ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવાનો હતો, તે માત્ર લિમિટેશનમાંથી બહાર આવવા માટેનું એક બહાનું છે. વાદીઓ દ્વારા લેવામાં આવેલું આવું વલણ, ચતુરાઈપૂર્વકના ડ્રાફ્ટિંગ સિવાય બીજું કંઈ નથી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે એવું વલણ પણ લેવામાં આવ્યું છે કે વાદીઓને, અંધારામાં રાખવામાં આવ્યા હતા. આવા આક્ષેપો કોઈપણ આધાર વિનાના છે અને તે પણ 'ચતુરાઈપૂર્વકના ડ્રાફ્ટિંગ' ના શબ્દપ્રયોગ હેઠળ જ આવશે.

પ.૨ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યાં સુધી વાદીઓ દ્વારા દર્શાવવામાં આવેલા દાવાના કારણનો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે વાદીઓના પૂર્વજો, વાદીઓ અને પ્રતિવાદીઓ વારંવાર એકબીજાને મળ્યા હતા અને વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવા માટે વિનંતી કરી હતી. જોકે, એવું વલણ લેવામાં આવ્યું છે કે પ્રતિવાદી નં. ૬ દ્વારા ખાતરી આપવામાં આવી હતી કે જેમણે વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવા માટે અસમર્થતા વ્યક્ત કરી હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વાદીઓ અને તેમના પૂર્વજોએ ખાતરી પર વિશ્વાસ રાખ્યો અને કોઈ પગલાં લીધા નહીં, તે ચતુરાઈપૂર્વકના ડ્રાફ્ટિંગ સિવાય બીજું કંઈ નથી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જો ગર્ભિત ઇનકાર હતો, તો વાદીઓએ, નિર્ધારિત ૩ વર્ષની લિમિટેશનની અંદર દાવો દાખલ કરીને તાત્કાલિક પગલાં ભરવાં જોઈતાં હતાં. પૂર્વજો દ્વારા કે વાદીઓ દ્વારા કોઈ પગલાં લેવામાં આવ્યા ન હતા. દાવાઅરજીમાં એવી કબૂલાત છે કે તેઓએ કોઈ પગલાં લીધા નથી. તેથી,

દાવાઅરજીનું સમગ્રપણે વાંચન કરતાં, એવું ફલિત થાય છે કે કંઈપણ કરવામાં આવ્યું નથી. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સમય જતાં, જમીનની કિંમતમાં, ભારે ઉછાળો આવ્યો છે અને માત્ર નાણાં પડાવી લેવાના હેતુથી જ દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ચુકાદાઓની હારમાળા છે, જેમાં એવું સુસ્થાપિત કરવામાં આવ્યું છે કે ત્રાસદાયક દાવો અથવા દાવો કરવાના કોઈપણ કારણ વગરનો દાવો, શરૂઆતમાં જ ડામી દેવો જોઈએ.

૫.૩ વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે દાવાઅરજીમાં જે અરજો કરવામાં આવી છે, તે તારીખ ૧૦.૦૫.૧૯૭૮ ના સાટાખતનું વિશિષ્ટ પાલન મેળવવા, તારીખ ૧૦.૦૫.૧૯૭૮ ના નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ, અને મનાઈ હુકમ તથા કબજાનું રક્ષણ મેળવવા માટેની છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે લિમિટેશન એક્ટની આર્ટિકલ ૫૪ વિશિષ્ટ પાલન માટેનો દાવો દાખલ કરવા માટે ત્રણ વર્ષના લિમિટેશન સમયગાળાની જોગવાઈ કરે છે. જે સમયથી આ સમયગાળો શરૂ થાય છે, તે બે ભાગમાં છે; એક, જો પાલન માટે તારીખ નક્કી કરવામાં આવી હોય અને બીજું, જો આવી કોઈ તારીખ નક્કી કરવામાં આવી ન હોય. હાલના કેસમાં, એન.એ. પરવાનગી મેળવવી એ પોતે જ એ હકીકત સૂચવતી હતી કે સમય નક્કી કરવામાં આવ્યો હતો અને, એન.એ. ત્રણ વર્ષની અંદર મેળવી લેવામાં આવી હતી. તેથી, વાદીઓએ, તારીખ ૧૦.૦૫.૧૯૭૮ ના બંને એટલે કે સાટાખત અને વેચાણ દસ્તાવેજને વહેલામાં વહેલી તકે પડકારવા

જોઈતા હતા. એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જો પ્રતિવાદી નં. ૬ તરફથી કોઈ નિષ્ક્રિયતા હતી, તો વાદીઓએ, નોટિસ આપવી જોઈતી હતી; જોકે, આ તમામ વર્ષો દરમિયાન, કોઈ નોટિસ બજાવવામાં આવી ન હતી. કોઈ પણ નોટિસના અભાવે, વાદીઓ માટે એવો દાવો કરવાનું ખુલ્લું રહેતું નથી કે તેઓ એન.એ. પરવાનગી મળવાની રાહ જોઈ રહ્યા હતા.

૫.૪ ૨૦૨૪(૦) એ.આઇ.જે.ઇ.એલ.-એસ.સી.-૨૪૮૭૬૮ માં રિપોર્ટ થયેલા વૃંદાવન કોઓપરેટિવ હાઉસિંગ સોસાયટી લિમિટેડ થ્રુ અલ્પેશભાઇ ચિમનભાઇ પટેલ વિ. વૃંદાવન ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશન ના કેસમાંના ચુકાદા પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. એવું ઠરાવવામાં અને અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે જો આક્ષેપો ત્રાસદાયક અને ગુણદોષ વગરના હોય અને દાવો કરવાનો સ્પષ્ટ અધિકાર કે સામગ્રી પ્રગટ ન કરતા હોય, તો ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળ પોતાની સત્તાનો ઉપયોગ કરવાની વિદ્વાન ટ્રાયલ જજની ફરજ છે. જો ચતુરાઈપૂર્વકના ડ્રાફ્ટિંગથી દાવો કરવાનું ભ્રામક કારણ ઊભું કરવામાં આવ્યું હોય, તો સદર કોડના ઓર્ડર ૧૦ હેઠળ પક્ષકારોની તપાસ કરીને પ્રથમ સુનાવણીમાં જ તેને શરૂઆતમાં ડામી દેવું જોઈએ. વધુમાં એવું ઠરાવવામાં અને અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે દાવાઅરજીના માત્ર ઔપચારિક નહીં પરંતુ અર્થપૂર્ણ વાંચન પરથી, જો એવું જણાય કે દાવાઅરજી દાવો કરવાનો સ્પષ્ટ અધિકાર પ્રગટ ન કરવાના અર્થમાં ત્રાસદાયક અથવા ગુણદોષ વગરની છે, તો દાવાઅરજીને શરૂઆતમાં જ નામંજૂર કરવી જોઈએ.

૫.૫ ૨૦૨૨(૦) એ.આઇ.જે.ઇ.એલ.-એસ.સી.-૨૪૩૯૪૭ માં રિપોર્ટ થયેલા કિરણભાઇ મોતીભાઇ પટેલ એલ.એચ. ઓફ ડીસીસ્ડ વિ. સૂરજ કો-ઓપરેટિવ હાઉસિંગ એન્ડ કોમર્શિયલ સોસાયટી લિમિટેડ ના કેસમાંના ચુકાદા પર પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. સમકક્ષ ખંડપીઠે, જ્યારે એવું જોયું કે તેમાં કાયદા અને હકીકતનો કોઈ મિશ્ર પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ નથી, ત્યારે વિવિધ ચુકાદાઓમાં સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત સિદ્ધાંત લાગુ કર્યો હતો. સમકક્ષ ખંડપીઠે, ટ્રાયલ કોર્ટે કોઈ ભૂલ કરી નથી તે કારણસર ટ્રાયલ કોર્ટના ચુકાદાને સ્વીકારીને અપીલ નામંજૂર કરી હતી. એવું ઠરાવવામાં અને અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે જો વેચાણ દસ્તાવેજ રદ કરવાની મુખ્ય દાદ ચાલવાપાત્ર ન હોય, તો પરિણામી દાદ આપી શકાય નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યારે વેચાણ દસ્તાવેજ અને સાટાખતને પડકારવા માટેનો દાવો લિમિટેશનથી બાધિત હોય, ત્યારે કબજા અંગેની પરિણામી દાદ પણ ચાલવાપાત્ર રહેશે નહીં.

૫.૬ ૨૦૨૪ એસ.સી.સી. ઓનલાઇન એસ.સી. ૩૮૪૪ માં રિપોર્ટ થયેલા શ્રી મુકુંદ ભવન ટ્રસ્ટ અને અન્ય વિ. શ્રીમંત છત્રપતિ ઉદયન રાજે પ્રતાપસિંહ મહારાજ ભોંસલે અને અન્ય ના કેસમાંના ચુકાદા પર પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. એવું ઠરાવવામાં અને અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે જોકે લિમિટેશનનો પ્રશ્ન સામાન્ય રીતે કાયદા અને હકીકતનો મિશ્ર પ્રશ્ન છે, તેમ છતાં જ્યારે દાવાઅરજીના અર્થપૂર્ણ વાંચન પરથી, અદાલત, દાવો કરવાનું ભ્રામક કારણ ઊભું કરતી ચતુરાઈપૂર્વકના ડ્રાફ્ટિંગની ખામીઓનું પૃથક્કરણ કર્યા પછી,

એવા તારણ પર આવી શકે છે કે આપેલ સંજોગોમાં, દાવો સંપૂર્ણપણે સમયબાધિત છે અને ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળ દાવાઅરજી નામંજૂર કરી શકાય છે. સર્વોચ્ચ અદાલતે, જ્યારે જોયું કે પક્ષકારે સમયસર અદાલતનો આશરો લીધો ન હતો; ત્યારે તેણે અવલોકન કર્યું કે એક શાણો માણસ, પોતાના હિતનું રક્ષણ કરવા માટે તાત્કાલિક અને જરૂરી પગલાં ભરશે. તેમ કરવામાં નિષ્ફળતા, અને દાવો કરવાના કારણ માટે કાલ્પનિક તારીખનું સર્જન, લિમિટેશનના કારણોસર વાદીનો દાવો નામંજૂર થવાને પાત્ર બનાવશે. દાવો કરવાનું કારણ, જરૂરી હોવું જોઈએ અને ભ્રામક નહીં, તેવી દલીલ કરવા માટે ફકરા ૨૪ અને ૨૬ પર પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ નો ઉદ્દેશ્ય અને ભાવના અદાલતો માટે એ છે કે જ્યારે કોઈપણ મુકદ્દમો પ્રથમદર્શનીય રીતે અદાલતી પ્રક્રિયાનો સ્પષ્ટ દુરુપયોગ જણાતો હોય, ત્યારે શરૂઆતમાં જ દાવાઓ નામંજૂર કરવા. અદાલતોની અનિચ્છા, પ્રતિવાદીઓને પુરાવા રજૂ કરવાની કઠિન કસોટીમાંથી પસાર થવાની ફરજ પાડીને માત્ર તેમને વધુ નુકસાન પહોંચાડે છે. તેથી, અદાલતે દાવાઅરજી શરૂઆતમાં જ નામંજૂર કરી હતી.

૫.૭ (૨૦૨૦) ૧૬ એસ.સી.સી. ૬૦૧ માં રિપોર્ટ થયેલા રાઘવેન્દ્ર શરણ સિંઘ વિ. રામ પ્રસન્ન સિંઘ (મૃત્યુ પામેલ) કાનૂની પ્રતિનિધિઓ મારફતે ના કેસમાંના ચુકાદા પર પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો છે, જેમાં ખાસ કરીને પેરા-૬.૩ પર આધાર રખાયો છે. (૧૯૮૬) ૪ એસ.સી.સી. ૩૬૪ માં રિપોર્ટ થયેલા રામ સિંઘ વિ. ગ્રામ પંચાયત મહેલ કલાં ના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદાનો

સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો હતો કે જેમાં, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે જો દાવો કાયદા દ્વારા બાધિત હોય, તો વાદીઓને ચતુરાઈપૂર્વકના ડ્રાફ્ટિંગ દ્વારા અને જે સંજોગોથી દાવો સમયમર્યાદાના કાયદા દ્વારા બાધિત થતો હોય તે સંજોગોનો ઉલ્લેખ કરવાનું ટાળીને, જોગવાઈમાંથી છટકી જવાની મંજૂરી આપી શકાય નહીં. સદર કેસમાં, લગભગ ૨૨ વર્ષ સુધી કોઈ પગલાં લેવામાં આવ્યા ન હતા અને તે દરમિયાન, વિવિધ ઘટનાક્રમો બન્યા હતા. દાવાઅરજીમાં જણાવેલા કથનો અને હકીકતોના સમગ્ર સમૂહને ધ્યાનમાં લેતાં, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું અને અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે વાદીઓએ, ચતુરાઈપૂર્વકના ડ્રાફ્ટિંગ દ્વારા, દાવાને સમયમર્યાદાની અંદર લાવવાનો પ્રયાસ કર્યો છે જે અન્યથા, તેના દ્વારા બાધિત હતો.

૫.૮ ૧૯૯૧ (૧) જી.એલ.આર. ૨૬૧ માં રિપોર્ટ થયેલા મહારાજ શ્રી માનવેન્દ્રસિંહજી રણજીતસિંહજી જાડેજા વિ. રાજમાતા વિજયકુંવરબા તે સ્વર્ગસ્થ મહારાજા મહેન્દ્રસિંહજી ની વિધવા ના કેસમાંના ચુકાદા પર પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું અને અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે સદર કોડના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧(એ) હેઠળ દાખલ કરાયેલી અરજીનો નિર્ણય કરતી વખતે, અદાલતે દાવાઅરજીમાં રજૂ કરાયેલી હકીકતો પર વૈધાનિક કાયદો તેમજ કેસ-લૉ લાગુ કરવાનો હોય છે અને દાવો કરવાનું કોઈ કારણ દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે નહીં તે શોધી કાઢવાનું હોય છે. જો આવો પ્રયાસ કરવામાં આવે, તો દાવો કરવાનું કોઈ કારણ દર્શાવતી ન હોવાના આધારે દાવાઅરજી નામંજૂર કરવા

માટેની અરજીનો નિર્ણય કરતી વખતે કેસના ગુણદોષો ધ્યાનમાં લેવામાં આવ્યા છે તેમ ભાગ્યે જ કહી શકાય. તેથી, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે દાવાઅરજી નામંજૂર કરવા માટેની અરજીનો નિર્ણય કરતી વખતે દાવો કરવાનું કોઈ કારણ દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે નહીં તે શોધી કાઢવા માટે ગુણદોષો અંગેની મર્યાદિત તપાસ કરવી, તે એક પરવાનગીપાત્ર કવાયત છે.

૫.૯ ૨૦૨૩ એસ.સી.સી. ઓનલાઈન એસ.સી. ૧૨૯૨ માં રિપોર્ટ થયેલા સબ્બીર (મૃત્યુ પામેલ) કાનૂની પ્રતિનિધિઓ મારફતે વિ. અંજુમન (હવે મૃત્યુ પામેલ) કાનૂની પ્રતિનિધિઓ મારફતે ના કેસમાંના ચુકાદા પર પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સમયમર્યાદા આપવામાં આવેલી હોવા છતાં, સર્વોચ્ચ અદાલતે એવું ઠરાવ્યું અને અવલોકન કર્યું હતું કે અપીલકર્તાઓ તેમને પરવાનગી વિશે જાણ ન કરે ત્યાં સુધી અનિશ્ચિત સમય સુધી રાહ જોવા માટે પક્ષકાર હકદાર રહેશે તેવી દલીલ લેવી અસ્વીકાર્ય ગણાશે. મર્યાદિત સમયગાળો પૂરો થયા પછી તરત જ, પોતાના અધિકારો પ્રત્યે સજાગ અને જાગૃત રહીને યોગ્ય તકેદારી દર્શાવવી જોઈતી હતી અને ત્વરિત પગલાં લેવા જરૂરી હતા. હાલના કેસમાં, વાદીઓ યોગ્ય તકેદારી દર્શાવતા સજાગ રહેવાની અથવા પોતાના અધિકાર પ્રત્યે સજાગ અને જાગૃત રહેવાની કસોટીમાં પાર ઊતરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા છે કારણ કે, વાદીઓએ ત્વરિત કોઈ પગલાં લીધા ન હતા અને લગભગ ૪૦ વર્ષ સુધી રાહ જોઈ હતી.

૫.૧૦ (૨૦૧૩) ૧૪ એસ.સી.સી. ૮૧ માં રિપોર્ટ થયેલા બસવરાજ વિ.

લેન્ડ એક્વિઝિશન ઓફિસર ના કેસમાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદાનો પણ સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે કે જેમાં, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું અને અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે સમયમર્યાદાનો કાયદો કોઈ ચોક્કસ પક્ષકારને કઠોર રીતે અસર કરી શકે છે પરંતુ તેને તેની તમામ ચુસ્તતા સાથે લાગુ કરવો જ પડે. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું અને અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે અદાલત પાસે સામ્યપૂર્ણ આધાર પર સમયમર્યાદાનો સમયગાળો લંબાવવાની કોઈ સત્તા નથી. હાલના કેસમાં, વાદીઓએ લગભગ ૪૦ વર્ષ સુધી કોઈ પગલાં લીધા ન હતા અને નિષ્ક્રિય રહ્યા હતા અને તેથી, જો વાદીઓ પોતાના અધિકારો પ્રત્યે સજાગ ન હતા, તો તેમનો દાવો સમયમર્યાદાથી બાધિત હોવાના કારણે યોગ્ય રીતે જ નામંજૂર કરવામાં આવ્યો છે. વિદ્વાન વકીલ શ્રી અમિત ઠક્કરે પોતાની રજૂઆતોનો સારાંશ આ મુજબ આપ્યો છે :

૫.૧૧ એ બાબત કે, વાદીઓએ ૪૦ વર્ષના વિલંબ પછી અદાલતનો આશરો લીધો છે; સાટાખતના મોટાભાગના પક્ષકારો મૃત્યુ પામ્યા છે; અને તેઓએ પોતાના જીવનકાળ દરમિયાન કરારનો અમલ કરાવવા માટે કંઈ કર્યું ન હતું. દાવાઅરજીમાં એવા કથનો કે તેઓએ પ્રતિવાદીઓનો સંપર્ક કર્યો હતો અને તેમને ખાતરી આપવામાં આવી હતી તે માત્ર દાવાને સમયમર્યાદાની અંદર લાવવા માટેનું ચતુરાઈપૂર્વકનું ડ્રાફ્ટિંગ સિવાય બીજું કંઈ નથી; સાટાખતમાં એવી શરત છે કે જરૂરી ભાગની એન.એ. પરવાનગી મંજૂર થયા પછી વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવાનો રહેશે. દાવાઅરજી પરથી જણાય છે કે એન.એ. પરવાનગી

વાદીઓની જાણમાં હતી, તે છતાં પણ, કોઈ પગલાં લેવામાં આવ્યા ન હતા, પ્રતિવાદીઓને કોઈ નોટિસ આપવાની તો વાત જ દૂર રહી. વર્ષ ૧૯૭૮ નો વેચાણ દસ્તાવેજ એ પ્રતિવાદી નં. ૬ થી ૮ ની તરફેણમાં સમગ્ર અવેજની ચુકવણી સાથેનો એક નોંધાયેલ દસ્તાવેજ છે અને જમીનનો કબજો પણ પ્રતિવાદી નં. ૬ થી ૮ ને સોંપી દેવામાં આવ્યો હતો. એ બાબત કે, એવો કોઈ લેખિત દસ્તાવેજ નથી કે જેના દ્વારા વિવાદિત જમીનના કોઈપણ ભાગનો કબજો વાદીઓને આપવામાં આવ્યો હોય. કબજાની પુષ્ટિ કરતો કોઈ દસ્તાવેજ ન હોવાના સંજોગોમાં, માંગવામાં આવેલી કબજાની રાહત એ આનુષંગિક અરજ હોવાથી, તેની અરજ કરી શકાય નહીં. એ બાબત કે, વર્ષ ૧૯૭૮ થી મહેસૂલી રેકર્ડમાં પ્રતિવાદી નં. ૬ થી ૮ ના નામો દર્શાવેલા છે જે સૂચવે છે કે પ્રતિવાદીઓ કબજામાં છે. નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ તેમજ એન.એ. પરવાનગીની ફેરફાર નોંધો મહેસૂલી રેકર્ડમાં દાખલ કરવામાં આવી છે. તેમ છતાં, ક્યારેય કોઈ પગલાં લેવામાં આવ્યા ન હતા.

૫.૧૨ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે દાવો ક્ષુલ્લક, ત્રાસદાયક અને અસ્પષ્ટ કથનોવાળો છે, જેમાં ચોક્કસ તારીખ અને સમય દર્શાવવામાં આવ્યા નથી કે ક્યારે અને ક્યાં વાદીઓ પ્રતિવાદીઓને મળ્યા હતા અને કેવી રીતે ખાતરી આપવામાં આવી હતી. દાવાઅરજીમાં કરવામાં આવેલા અસ્પષ્ટ કથનો એ સમયમર્યાદાની ચુંગાલમાંથી બહાર નીકળવા માટેના ચતુરાઈપૂર્વકના ડ્રાફ્ટિંગનું પરિણામ માત્ર છે અને તેથી, વિદ્વાન જજે ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળની સત્તાઓનો

યોગ્ય રીતે ઉપયોગ કર્યો હતો અને દાવાઅરજી નામંજૂર કરી હતી. તેમાં કોઈ ભૂલ કરવામાં આવી ન હોવાથી, આ અપીલ ધ્યાને લેવાને પાત્ર નથી. જ્યારે મુખ્ય અરજ જ મંજૂર કરવા યોગ્ય ન હોય, ત્યારે કબજાની આનુષંગિક અરજ આપમેળે જ રદ થઈ જાય.

૬. વિદ્વાન વકીલ શ્રી દીપક આર. દવેએ ટૂંકા પ્રત્યુત્તરમાં રજૂઆત કરી હતી કે ટાંકવામાં આવેલા એક સિવાયના તમામ ચુકાદાઓમાં; નોંધાયેલા દસ્તાવેજો હતા અને તેથી, દસ્તાવેજ કરી આપ્યાની જાણકારી હોવાનું અનુમાન થશે. તેથી, સમયમર્યાદાનો પ્રારંભિક તબક્કો એ માની લીધેલી જાણકારી છે અને સમયમર્યાદાનો મુદ્દો એ કાયદા અને હકીકતનો મિશ્ર પ્રશ્ન ન હતો, જ્યારે કે તેનાથી વિપરીત હાલના કેસમાં સમયમર્યાદાના મુદ્દામાં વાદીઓની તરફેણમાં વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવા અંગે સાટાખતમાં કોઈ સમયમર્યાદા પૂરી પાડવામાં આવી ન હતી. ૨૦૧૮ લૉ સ્યુટ (એસ.સી.) ૧૨૮૦ માં રિપોર્ટ થયેલા ઉર્વશીબેન અને અન્ય વિ. કૃષ્ણકાંત મનુપ્રસાદ ત્રિવેદી ના કેસમાંના ચુકાદા પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. એવું ઠરાવવામાં આવ્યું અને અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે જ્યાં સુધી સમયમર્યાદાના મુદ્દાનો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી તે હકીકત અને કાયદાનો મિશ્ર પ્રશ્ન છે. એ સાચું છે કે સદર કોડના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧(ડી) હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને દાવાઅરજી નામંજૂર કરવા માટે સમયમર્યાદા એક કારણ બની શકે છે, પરંતુ એ પણ તેટલું જ સુસ્થાપિત છે કે અરજીનો નિર્ણય કરવાના હેતુ માટે, માત્ર દાવાઅરજીમાં જણાવેલા કથનો જ જોઈ શકાય છે. વધુમાં

એવું ઠરાવવામાં આવ્યું અને અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે જો કોઈ આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હોય, તો તેની સત્યતા કે અન્ય બાબતો ચકાસવી એ ટ્રાયલનો વિષય બનશે. અનુચ્છેદ ૫૪ ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં લેતી વખતે, એ બાબત નિર્દેશિત કરવામાં આવી છે કે સમયમર્યાદા બે ભાગમાં છે, એટલે કે; પાલન માટે નિયત કરાયેલી તારીખ અને જો આવી કોઈ તારીખ નિયત ન કરવામાં આવી હોય ત્યારે. એ નિર્દેશિત કરવામાં આવ્યું છે કે પછીના ભાગમાં આવતા વિશિષ્ટ પાલન માટેના દાવામાં, સમયમર્યાદાનો સમયગાળો વાદીના ધ્યાને આવે કે પ્રતિવાદીઓ દ્વારા પાલન કરવાનો ઈનકાર કરવામાં આવ્યો છે તે તારીખથી ત્રણ વર્ષનો છે. હાલના કેસમાં, ગર્ભિત ઈનકાર માત્ર વર્ષ ૨૦૧૫ માં જ થયો હતો જ્યારે વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવ્યો હતો. તેમજ, વર્ષ ૨૦૧૪ માં, સમગ્ર જમીન માટે એન.એ. પરવાનગી માંગવામાં આવી હતી અને ત્યારપછી જ, સાટાખતના લખાણ મુજબ, વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવાનો હતો. કલેક્ટર દ્વારા ડિસેમ્બર, ૨૦૧૪ ના મહિનામાં પરવાનગી મંજૂર કરવામાં આવી હતી જ્યારે દાવો માર્ચ, ૨૦૧૭ ના મહિનામાં દાખલ કરવામાં આવ્યો છે જે સમયમર્યાદાના સમયગાળાની અંદર જ રહેશે.

૬.૧ ૨૦૧૮ લૉ સ્યુટ (એસ.સી.) ૩૧૪ માં રિપોર્ટ થયેલા છોટનબેન અને અન્ય વિ. કિરીટભાઈ જલકૃષ્ણભાઈ ઠક્કર અને અન્ય ના કેસમાંના ચુકાદા પર પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. વાદીઓનો કેસ એવો હતો કે તેઓ પોતાની વડીલોપાર્જિત મિલકત સંબંધિત નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવા વિશે

અજાણ હતા અને તેના પર પોતાના અંગૂઠાનું નિશાન હોવાનો ઈનકાર કર્યો હતો. તેથી, સર્વોચ્ચ અદાલતે એવું ઠરાવ્યું હતું કે દાવાઅરજીના સમગ્ર કથનો અને માંગવામાં આવેલી અરજોના સંદર્ભમાં, લિમિટેશન એક્ટના અનુચ્છેદો પૈકી કયો અનુચ્છેદ હાલના કેસની હકીકતોને લાગુ પડશે, તે યોગ્ય તબક્કે વિચારવું પડશે. ૨૦૨૩ લૉ સ્યુટ (એસ.સી.) ૧૧૬૫ માં રિપોર્ટ થયેલા એલ્ડેકો હાઉસિંગ એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ વિ. અશોક વિદ્યાર્થી અને અન્ય ના કેસમાંના ચુકાદા પર પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. વધુમાં ૨૦૨૪ (૧) જી.એલ.આર. ૬૧૮ માં રિપોર્ટ થયેલા ભાનુબેન કાંતિલાલ પટેલ વિ. મૃતક હરીશ્ચંદ્રસિંહ જાડેજા ના કેસમાંના ચુકાદા પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. પેરા-૧૮ માં કરવામાં આવેલા અવલોકનો પર વિશેષ આધાર રાખવામાં આવ્યો છે કે જેમાં, એ નોંધવામાં આવ્યું છે કે કરવામાં આવેલું નિવેદન પૂરતું રહેશે અને તેને નકારી શકાય નહીં, જે અન્યથા, ટ્રાયલનો વિષય બનશે અને પુરાવો રજૂ કરીને નક્કી કરી શકાય છે.

૭. સંબંધિત પક્ષકારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલોને સાંભળવામાં આવ્યા. અપીલકર્તા દ્વારા ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવેલી પેપર-બુક સહિતના રેકર્ડનું અવલોકન કર્યું અને તેના પર વિચારણા કરી. નોટિસ બજાવાઈ હોવા છતાં, પ્રતિવાદી નં. ૧, ૨.૧ થી ૨.૩, ૩.૧, ૩.૨.૧ થી ૩.૨.૩, ૩.૩.૧ થી ૩.૩.૩, ૪.૧, ૪.૨.૧-૪.૨.૨, ૫.૧-૫.૨ એ ઉપસ્થિત ન થવાનું પસંદ કર્યું છે.

૮. હકીકતો સંક્ષિપ્તમાં નીચે મુજબ છે.

૯. સ્પષ્ટપણે, તારીખ ૦૪.૦૩.૧૯૭૮ ના રોજ જમીન વેચવાની પરવાનગી આપવામાં આવી હતી અને તે મુજબ, તારીખ ૦૯.૦૩.૧૯૭૮ ની નોંધ નં. ૧૪૮૪ મહેસૂલી રેકર્ડમાં દાખલ કરવામાં આવી હતી અને તારીખ ૧૩.૦૫.૧૯૭૮ ના રોજ પ્રમાણિત કરવામાં આવી હતી. સદર નોંધ અમુક શરતો અને નિયમો પર પ્રીમિયમ વસૂલ કરીને જમીન વેચવાની પરવાનગી આપતાં મહેસૂલી સત્તાવાળાઓ દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમની નોંધ કરે છે. ત્યારબાદ તારીખ ૧૦.૦૫.૧૯૭૮ ના રોજ, વિવાદિત જમીનના સંબંધમાં પ્રતિવાદી નં. ૬ થી ૮ ની તરફેણમાં એક નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવ્યો હતો. તે જ તારીખનું સાટાખત પક્ષકારો વચ્ચે એટલે કે એક તરફ પ્રતિવાદી નં. ૬ અને બીજી તરફ વાદીઓના પૂર્વજો તથા કેટલાક વાદીઓ વચ્ચે કરવામાં આવ્યું હતું. સાટાખતમાં વિવાદિત જમીન સંબંધિત વેચાણ વ્યવહાર અને સબ-રજિસ્ટ્રારની કચેરીમાં તેની નોંધણીની નોંધ કરવામાં આવી છે. પ્રતિવાદી નં. ૬ અને અન્યની તરફેણમાં જમીન વેચવાની પરવાનગીનો સંદર્ભ પણ આપવામાં આવ્યો છે. સાટાખતમાં એ હકીકતનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે કે પ્રતિવાદી નં. ૬ કોન્ટ્રાક્ટર છે અને તેમને આશરે ૫ થી ૬ એકર જમીનની જરૂર છે. સ્પષ્ટતાના અભાવને ધ્યાને લેતાં, એવું સંમત થયું હતું કે યોગ્ય માપણી કર્યા પછી અને ચોક્કસ જમીનની જરૂરિયાત નક્કી થયા પછી, બાકીની જમીન કોઈપણ અવેજ વિના પ્રતિવાદી નં. ૬ દ્વારા વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપીને પરત કરવામાં આવશે. સાટાખતમાં માલિકી ધોરણે જમીનનો કબજો સોંપવાનો સંદર્ભ પણ આપવામાં

આવ્યો છે. ક્વોરી (ખાણકામ) ના હેતુ માટે જરૂરી જમીનની જરૂરિયાત અંગે સ્પષ્ટતાના અભાવને ધ્યાનમાં રાખીને સમયમર્યાદા નક્કી કરવી શક્ય બનશે નહીં તેમ પક્ષકારો વચ્ચે સંમત થયું હતું. પક્ષકારો વચ્ચે એ પણ સંમત થયું હતું કે જમીનનું એન.એ. માં રૂપાંતર થયા પછી, વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવશે અને જેના માટે, કોઈ સમયમર્યાદા પૂરી પાડવામાં આવી નથી. કરારમાં વધુમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે જો પ્રતિવાદી નં. ૬ શરતો મુજબ કાર્ય કરવામાં નિષ્ફળ જાય, તો અન્ય પક્ષકાર માટે સાટાખતનું વિશિષ્ટ પાલન મેળવવાનું ખુલ્લું રહેશે.

૧૦. વધુમાં, જમીનને ખેતીમાંથી બિન-ખેતીમાં રૂપાંતરિત કરવાની માંગણી કરતી અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી, જે અમુક નિયમો અને શરતોને આધીન પ્રશ્નવાળી જમીન પૈકી ૧ એકર અને ૨૦ ગૂંઠાના સંબંધમાં તારીખ ૧૪.૦૯.૧૯૭૮ ના હુકમથી મંજૂર કરવામાં આવી હતી. મહેસૂલી દફતરે તારીખ ૨૦.૦૯.૧૯૭૮ ના રોજ જરૂરી નોંધ નં. ૧૪૮૬ પાડવામાં આવી હતી અને ત્યારબાદ તે પ્રમાણિત કરવામાં આવી હતી, જે બાબતે કોઈ વિવાદ નથી. વર્ષ ૨૦૧૫ માં, પ્રતિવાદી નં. ૬ થી ૮ દ્વારા પ્રતિવાદી નં. ૯ અને ૧૦ ની તરફેણમાં રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવ્યો હતો, જેના પગલે બાનાખત અમલમાં હોવા છતાં પ્રતિવાદી નં. ૬ થી ૮ એ પ્રતિવાદી નં. ૯ અને ૧૦ ની તરફેણમાં તારીખ ૨૩.૦૪.૨૦૧૫ નો રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપ્યો છે તેવા કારણોસર તારીખ ૧૦.૦૫.૧૯૭૮ ના બાનાખતનું વિશિષ્ટ પાલન કરાવવા

જેવી વિવિધ રાહતો માંગતો સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૮/૨૦૧૭ દાખલ કરવો પડ્યો હતો. કબજાના રક્ષણ માટેની અરજ સાથે તારીખ ૨૩.૦૫.૨૦૧૫ ના રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજને પણ પડકારવામાં આવ્યો છે. ઉપર સંદર્ભિત બે અરજો ઉપરાંત, વાદીઓએ તારીખ ૧૦.૦૫.૧૯૭૮ ના રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ ગેરકાયદેસર અને રદબાતલ હોઈ, તેને પણ પડકારવાની માંગણી કરી છે. અરજીમાંના કથનોને ધ્યાને લઈ, વિદ્વાન પ્રિન્સિપાલ સિનિયર સિવિલ જજે દાવો કાયદાથી બાધિત હોવાના કારણે પોષણક્ષમ નથી તેવા કારણસર વાદપત્ર નામંજૂર કરતો આંક ૧ અને ૫ નીચે તારીખ ૨૮.૦૪.૨૦૧૭ નો હુકમ પસાર કર્યો હતો. તેનાથી વ્યથિત થઈને, અપીલકર્તાઓ-મૂળ વાદીઓએ શીર્ષકવાળી અપીલ દાખલ કરેલ છે.

૧૧. સંબંધિત પક્ષકારો તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલો દ્વારા વિવિધ રજૂઆતો કરવામાં આવી છે. મૂળ વાદીઓ દ્વારા લેવાયેલું વલણ એવું છે કે જ્યારે બહુવિધ રાહતો માટે અરજ કરવામાં આવી હોય, ત્યારે ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને વાદપત્ર નામંજૂર ન કરવું જોઈતું હતું, કારણ કે જો રાહતો પૈકીની કોઈ એક રાહત આપી શકાય તેવી હોય, તો દાવો નામંજૂર કરી શકાય નહીં. બીજી તરફ, પ્રતિવાદી નં. ૬ થી ૮ દ્વારા લેવાયેલું વલણ એવું છે કે જ્યારે મુખ્ય રાહત આપી શકાય તેમ ન હોય, ત્યારે આનુષંગિક રાહત માટે અરજ કરી શકાય નહીં અને તે યોગ્ય રીતે જ નામંજૂર કરવામાં આવી છે.

૧૨. અગાઉના પેરાગ્રાફોમાં કરવામાં આવેલી અને નોંધાયેલી રજૂઆતોને

ધ્યાને લેતાં, આ અદાલતની વિચારણા માટે ઉપસ્થિત થતો મુદ્દો એ છે કે શું વિદ્વાન જજ ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને, અન્ય બાબતોની સાથે સાથે, એવા કારણસર વાદપત્ર નામંજૂર કરવામાં યોગ્ય હતા કે વર્ષ ૧૯૭૮ ના બાનાખતના વિશિષ્ટ પાલનની માંગણી કરતો વાદીઓ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ દાવો ગ્રાહ્ય રાખી શકાય નહીં, કારણ કે દાવો દાખલ કરવામાં થયેલા આશરે ૩૮ વર્ષના વિલંબ માટે વાદીઓ દ્વારા કોઈ વ્યાજબી કારણ દર્શાવવામાં આવ્યું નથી. સદર મુદ્દાની વિચારણા કરવા માટે, વાદપત્રમાં કરવામાં આવેલા કથનોની ચર્ચા કરવી વધુ યોગ્ય રહેશે, કારણ કે હવે એ સુસ્થાપિત છે કે વાદપત્ર નામંજૂર કરવા માટે ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવાના હેતુસર માત્ર વાદપત્ર અને વાદપત્ર સાથેના દસ્તાવેજોને જ ધ્યાનમાં લઈ શકાય છે.

૧૩. વાદીઓ દ્વારા એવું વલણ લેવામાં આવ્યું છે કે પ્રશ્નવાળી જમીન વાદીઓના કુટુંબની માલિકીની હતી. કુટુંબના કેટલાક સભ્યો અવસાન પામ્યા છે. સરકાર દ્વારા નવી અને અવિભાજ્ય શરતે જમીન ફાળવવા અંગેની તેમની તરફેણની નોંધો દર્શાવતા મહેસૂલી દફતરનો સંદર્ભ આપવામાં આવ્યો છે. વાદીઓનો એવો કેસ છે કે જમીન નવી અને અવિભાજ્ય સત્તાપ્રકારની હતી અને જમીનનો ઉપયોગ ક્વોરીના હેતુ માટે થવાની શક્યતાઓ હોવાથી, પક્ષકારો વચ્ચે જમીન વેચવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું. જમીન શરૂઆતમાં પ્રતિવાદી નં. ૬ ને જનરલ સ્ટેમ્પ પેપર પર એવી સમજૂતી સાથે વેચવામાં આવી હતી કે ક્વોરી માટે

ઉપયોગમાં લઈ શકાય તેવી ન હોય તેવી જમીન કોઈ અવેજ વિના રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપીને પરત કરવામાં આવશે. આ બાબતને બાનાખત દ્વારા લેખિત સ્વરૂપ આપવામાં આવ્યું હતું. વાદીઓ દ્વારા એવું વલણ લેવામાં આવ્યું છે કે તે મુજબ તારીખ ૧૦.૦૫.૧૯૭૮ ના રોજ બે બાબતો બની હતી; એક, પ્રતિવાદી નં. ૬ ની તરફેણમાં રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવો અને બાનાખત. એવું વલણ લેવામાં આવ્યું છે કે વેચાણના હેતુ માટે જરૂરી પરવાનગી મેળવવામાં આવી હતી જે પ્રીમિયમની ચૂકવણી પર મહેસૂલી સત્તાવાળાઓ દ્વારા યોગ્ય રીતે મંજૂર કરવામાં આવી હતી અને તે અનુસાર વેચાણ દસ્તાવેજ કરવામાં આવ્યો હતો. મહેસૂલી દફતરે જરૂરી નોંધો પાડવામાં આવી હતી. વાદીઓનો વધુમાં એવો કેસ છે કે પ્રશ્નવાળી કુલ જમીન પૈકી ૧ એકર અને ૨૦ ગૂંઠા જમીન ક્વોરી કરવાના હેતુ માટે એન.એ. માં રૂપાંતરિત કરવામાં આવી હતી. વધુમાં, વાદીઓ દ્વારા એવું વલણ લેવામાં આવ્યું છે કે વાદીઓના પૂર્વજો અભણ હતા અને કાયદાની બારીકીઓથી અજાણ હતા. એવું પણ કથન કરવામાં આવ્યું છે કે વાદીઓના પૂર્વજો પ્રતિવાદી નં. ૬ થી ૮ ને વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવા માટે વિનંતી કરતા હતા; જ્યાં સુધી જમીન એન.એ. માં રૂપાંતરિત ન થાય ત્યાં સુધી વેચાણ દસ્તાવેજ કરી શકાય નહીં તેવા કારણોસર વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવા અસમર્થતા દર્શાવવામાં આવી હતી. તેમ છતાં, પ્રતિવાદી નં. ૬ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવશે તેવી ખાતરી આપતા રહ્યા હતા. વર્ષ ૨૦૧૪ માં એટલે કે તારીખ ૦૯.૧૨.૨૦૧૪ ના રોજ, જમીન એન.એ. હેતુ માટે રૂપાંતરિત કરવામાં

આવી હતી અને પ્રતિવાદી નં. ૬ થી ૮ એ છૂપી રીતે અને વાદીઓની પીઠ પાછળ પ્રતિવાદી નં. ૯ થી ૧૦ ની તરફેણમાં તારીખ ૨૩.૦૨.૨૦૧૫ નો રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપ્યો હતો. વાદીઓનો એવો કેસ છે કે જ્યારે તેઓએ પૂછપરછ કરી ત્યારે તેમના ધ્યાને આવ્યું કે રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ કરવામાં આવ્યો છે અને વાદીઓ દ્વારા તાત્કાલિક દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. તેથી, વાદીઓએ એવા મુદ્દાઓ ઉઠાવ્યા છે કે ભાગલા પાડવાનું શક્ય ન હોવાથી રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ કરીને જમીન વેચવાનું સંમત થયું હતું; એવી ચોક્કસ સમજૂતી સાથે કે ક્વોરીના વિસ્તાર માટે પ્રતિવાદી નં. ૬ ની જરૂરિયાત સંતોષાઈ ગયા પછી, બાકીની જમીન માટે, વાદીઓની તરફેણમાં રજિસ્ટર્ડ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવશે. વાદીઓનો એવો દાવો છે કે સમગ્ર સમય દરમિયાન, તેઓને એવી ખાતરી આપવામાં આવી હતી કે વેચાણ દસ્તાવેજ તેમની તરફેણમાં કરી આપવામાં આવશે. ઉપરાંત, તેઓ પ્રશ્નવાળી જમીનના શાંતિપૂર્ણ કબજામાં હતા અને તેની ખેતી કરતા હતા.

૧૪. કબજાના દાવાના સમર્થનમાં, ખેતીના હેતુ માટે સામગ્રીની ખરીદી દર્શાવતા વર્ષ ૨૦૦૯, ૨૦૧૫ અને ૨૦૧૬ ના ઈન્વોઈસના સ્વરૂપમાં વાદપત્ર સાથે વિપુલ દસ્તાવેજો રેકર્ડ પર મૂકવામાં આવ્યા છે. ઈન્વોઈસ ઉપરાંત, વાદીઓએ વર્ષ ૧૯૮૨, ૧૯૮૩, ૧૯૯૮, ૨૦૧૨ વગેરેના વાદીઓ દ્વારા સ્થાનિક ફંડ અને મહેસૂલની કરવામાં આવેલી ચૂકવણીનું સમર્થન કરતી ફોર્મ નં. ૮બી હેઠળ આપવામાં આવેલી પહોંચ પણ રેકર્ડ પર મૂકી છે. વાદીઓએ વર્ષ ૧૯૯૪-

૧૯૯૫ ના મેઢા વિભાગ ખાંડ ઉદ્યોગ સરકારી મંડળીના સરવૈયાના અંશો અને સદર મંડળી દ્વારા જારી કરાયેલા ઇન્વોઇસ પણ રેકર્ડ પર મૂક્યા છે. આ દસ્તાવેજો પર આધાર રાખીને, વાદીઓ દ્વારા એવું વલણ લેવામાં આવ્યું છે કે વાદીઓ પ્રશ્નવાળી જમીનના કબજામાં છે અને તેની ખેતી કરી રહ્યા છે. વાદીઓ દ્વારા સ્પષ્ટપણે કથન કરવામાં આવ્યું છે કે તેઓ આદિવાસી છે અને તેમની પાસે ખેતીની પ્રવૃત્તિઓ સિવાય અન્ય કોઈ સાધન નથી. એવો પણ દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે તેઓ અભણ છે અને વાંચવા-લખવા અસમર્થ છે. વાદીઓનો એવો પણ દાવો છે કે પૂર્વજો અવસાન પામ્યા છે; જોકે, વેચાણ દસ્તાવેજ મુજબ થયેલી સમજૂતી અનુસાર દક્ષિણ તરફની જમીન વાદીઓ દ્વારા ખેડવામાં આવતી હતી. એવું ચોક્કસ વલણ લેવામાં આવ્યું છે કે વાદીઓ પાક લેતા રહ્યા છે, મહેસૂલ ભરતા રહ્યા છે, સહકારી મંડળી/મંડળીઓને પાક વેચતા રહ્યા છે. વાદીઓનો એવો ચોક્કસ કેસ છે કે ખનિજોના ખોદકામ માટે આશરે ૫ થી ૬ એકર જમીનની જરૂર હતી જે ખરીદવાનું સંમત થયું હતું અને પ્રશ્નવાળી કુલ જમીન પૈકી માત્ર ૧ એકર અને ૨૦ ગૂંઠામાં જ પ્રતિવાદીઓ ક્વોરીનું કામ કરી રહ્યા છે અને બાકીની જમીનમાં વાદીઓ કબજામાં હતા અને ખેતી કરતા હતા.

૧૫. આ તબક્કે, દહીબેન વિ. અરવિંદભાઈ કલ્યાણજી ભાનુશાલી (ગજરા) કાનૂની વારસદારો મારફતે મૃત્યુ પામેલ અને અન્ય, (૨૦૨૦) ૭ એસ.સી.સી. ૩૬૬ માં રિપોર્ટ થયેલ કેસમાં આપેલ ચુકાદાનો સંદર્ભ લેવો યોગ્ય છે, જેનો એલ્ડેકો હાઉસિંગ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિમિટેડ વિ. અશોક વિદ્યાર્થી અને અન્ય (ઉપર

મુજબ) ના કેસમાં આપેલા ચુકાદામાં વિગતવાર ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે. સરળ સંદર્ભ માટે પેરાગ્રાફ ૨૩.૨ થી ૨૩.૧૫ નીચે પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવે છે.

"૨૩.૨. ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળનો ઉપાય એક સ્વતંત્ર અને વિશેષ ઉપાય છે, જેમાં અદાલત રજૂ કરવામાં આવેલા પુરાવાના આધારે, પુરાવા નોંધવા અને ઇન્સાફી કાર્યવાહી ચલાવવા તરફ આગળ વધ્યા વિના, જો તેને સંતોષ થાય કે આ જોગવાઈમાં સમાર્વિષ્ટ કોઈપણ કારણોસર કાય વાહી સમાપ્ત થવી જોઈએ, તો પ્રારંભિક તબક્કે જ દાવાને સરસરી રીતે નામંજૂર કરવા સત્તા ધરાવે છે.

૨૩.૩. ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧(એ) નો ગર્ભિત ઉદ્દેશ્ય એ છે કે જો કોઈ દાવામાં, દાવો કરવાનું કોઈ કારણ દર્શાવવામાં ન આવ્યું હોય, અથવા રૂલ ૧૧(ડી) હેઠળ દાવો લિમિટેશનથી બાધિત હોય, તો અદાલત વાદીને દાવાની કાર્યવાહીને બિનજરૂરી રીતે લંબાવવાની મંજૂરી આપશે નહીં. આવા કેસમાં, બનાવટી મુકદ્દમાનો અંત લાવવો જરૂરી બનશે, જેથી અદાલતનો વધુ ન્યાયિક સમય વેડફાય નહીં.

૨૩.૪. અઝહર હુસૈન વિ. રાજીવ ગાંધી, ૧૯૮૬ સપ્લી. એસ.સી.સી. ૩૧૫ માં, આ અદાલતે નીચેના શબ્દોમાં ઠરાવ્યું હતું કે આ જોગવાઈ હેઠળ સત્તાઓ આપવાનો સમગ્ર હેતુ એ સુનિશ્ચિત કરવાનો છે કે જે મુકદ્દમો અર્થહીન છે અને નિષ્ફળ સાબિત થવા માટે બંધાયેલો છે, તેને અદાલતનો

ન્યાયિક સમય વેડફવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં :

"૧૨. ... આવી સત્તાઓ આપવાનો સમગ્ર હેતુ એ સુનિશ્ચિત કરવાનો છે કે અર્થહીન અને નિષ્ફળ સાબિત થવા માટે બંધાયેલા મુકદ્દમાને અદાલતનો સમય રોકવાની અને સામાવાળાના મનને વ્યગ્ર કરવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં. કોઈપણ મુદ્દા કે હેતુ વિના બિનજરૂરી રીતે ડેમોક્લીસની તલવાર તેમના માથા પર લટકતી રાખવાની જરૂર નથી. સામાન્ય દીવાની મુકદ્દમામાં પણ, જો વાદપત્રમાં દાવો કરવાનું કોઈ કારણ દર્શાવવામાં ન આવ્યું હોય, તો અદાલત વાદપત્ર નામંજૂર કરવાની સત્તાનો તુરંત જ ઉપયોગ કરે છે."

૨૩.૫. જોકે, દીવાની કાર્યવાહી સમાપ્ત કરવા માટે અદાલતને આપવામાં આવેલી સત્તા એક કઠોર સત્તા છે, અને ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ માં જણાવેલી શરતોનું ચુસ્તપણે પાલન કરવું જરૂરી છે.

૨૩.૬. ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળ, જે દસ્તાવેજો પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે તેની સાથે વંચાણે લેતાં વાદપત્રમાંના કથનોની ચકાસણી કરીને વાદપત્રમાં દાવો કરવાનું કોઈ કારણ દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે કેમ [લિવરપૂલ એન્ડ લંડન એસ.પી. એન્ડ આઇ એસો. લિમિટેડ વિ. એમ.વી. સી સક્સેસ ૧, (૨૦૦૪) ૯ એસ.સી.સી. ૫૧૨], અથવા દાવો કોઈપણ કાયદા દ્વારા બાધિત છે કે કેમ તે નક્કી કરવાની ફરજ અદાલત પર

લાદવામાં આવી છે.

xx xx xx

૨૩.૯. આ જોગવાઈ હેઠળ સત્તાના ઉપયોગમાં, શરૂઆતના તબક્કે જ દાવો નામંજૂર કરવા માટેનો કેસ બને છે કે નહીં તે નક્કી કરવા માટે, દાવામાં કરવામાં આવેલા કથનો વૈધાનિક કાયદા અથવા ન્યાયિક સિદ્ધાંતોથી વિપરીત છે કે કેમ તે કોર્ટ નક્કી કરશે.

૨૩.૧૦. આ તબક્કે, લેખિત કેફિયતમાં પ્રતિવાદી દ્વારા લેવાયેલા બચાવ અને ગુણદોષના આધારે દાવો નામંજૂર કરવા માટેની અરજી અપ્રસ્તુત રહેશે, અને તેનો સંદર્ભ લઈ શકાશે નહીં અથવા તેને ધ્યાને લઈ શકાશે નહીં. [સોપાન સુખદેવ સાબળે વિ. ચેરિટી કમિશનર, (૨૦૦૪) ૩ એસ.સી.સી. ૧૩૭]

૨૩.૧૧. ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરવા માટેની કસોટી એ છે કે જો આધાર રાખવામાં આવેલા દસ્તાવેજો સાથે રાખીને, દાવામાં કરવામાં આવેલા કથનોને સંપૂર્ણપણે ધ્યાને લેવામાં આવે, તો શું તેના પરિણામે હુકમનામું પસાર થશે. આ કસોટી લિવરપૂલ એન્ડ લંડન એસ.પી. એન્ડ આઇ એસોસિએશન લિમિટેડ વિ. એમ.વી. સી સક્સેસ ૧ [લિવરપૂલ એન્ડ લંડન એસ.પી. એન્ડ આઇ એસોસિએશન લિમિટેડ વિ. એમ.વી. સી સક્સેસ ૧, (૨૦૦૪) ૯ એસ.સી.સી. ૫૧૨] માં ઠરાવવામાં

આવી હતી જે નીચે મુજબ વંચાય છે : (એસ.સી.સી. પૃષ્ઠ ૫૬૨, ફકરો ૧૩૯)

“૧૩૯. દાવો દાવો કરવાનું કારણ પ્રગટ કરે છે કે નહીં તે મૂળભૂત રીતે હકીકતનો પ્રશ્ન છે. પરંતુ તે પ્રગટ કરે છે કે નહીં તે ખુદ દાવાનું વાંચન કરવાથી જ શોધી કાઢવું જોઈએ. સદર હેતુ માટે, દાવામાં કરવામાં આવેલા કથનોને તેમની સમગ્રતામાં સાચા માનવા જોઈએ. કસોટી એ છે કે શું દાવામાં કરવામાં આવેલા કથનોને તેમની સમગ્રતામાં સાચા માનવામાં આવે, તો હુકમનામું પસાર થશે.”

૨૩.૧૨. હરદેશ ઓર્સ (પી) લિમિટેડ વિ. હેડે એન્ડ કંપની [હરદેશ ઓર્સ (પી) લિમિટેડ વિ. હેડે એન્ડ કંપની, (૨૦૦૭) ૫ એસ.સી.સી. ૬૧૪] માં કોર્ટે વધુમાં ઠરાવ્યું હતું કે કોઈ એક વાક્ય કે પરિચ્છેદને અલગ તારવી લેવો અને તેને અલગથી વાંચવો તે માન્ય નથી. માત્ર બાહ્ય સ્વરૂપ નહીં, પરંતુ તેના સારતત્વને ધ્યાને લેવાનું હોય છે. શબ્દો ઉમેર્યા કે બાદ કર્યા વિના, દાવાને તેની મૂળ સ્થિતિમાં જ અર્થઘટિત કરવાનો રહે છે. જો દાવામાં કરવામાં આવેલા આક્ષેપો પ્રથમદર્શી રીતે દાવો કરવાનું કારણ દર્શાવતા હોય, તો સદર આક્ષેપો હકીકતમાં સાચા છે કે નહીં તે અંગે કોર્ટ તપાસ હાથ ધરી શકે નહીં. ડી. રામચંદ્રન વિ. આર.વી. જાનકીરામન, (૧૯૯૯) ૩ એસ.સી.સી. ૨૬૭; તેમજ જુઓ વિજય પ્રતાપ સિંહ વિ. દુઃખ હરણ નાથ સિંહ, એ.આઈ.આર. ૧૯૬૨ એસ.સી. ૯૪૧].

૨૩.૧૩. જો દાવાના અર્થપૂર્ણ વાંચન પર એવું જણાય કે દાવો સ્પષ્ટપણે ત્રાસદાયક અને કોઈપણ ગુણદોષ વિનાનો છે, અને દાવો કરવાનો અધિકાર પ્રગટ કરતો નથી, તો કોર્ટ સી.પી.સી. ના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળ સત્તાનો ઉપયોગ કરવા માટે ન્યાયી ઠરશે.

૨૩.૧૪. સલીમ ભાઈ વિ. સ્ટેટ ઓફ મહારાષ્ટ્ર, (૨૦૦૩) ૧ એસ.સી.સી. ૫૫૭ ના ચુકાદામાં આ કોર્ટ દ્વારા ઠરાવ્યા મુજબ, સી.પી.સી. ના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળની સત્તાનો ઉપયોગ કોર્ટ દ્વારા દાવાના કોઈપણ તબક્કે કરી શકાય છે, પછી ભલે તે દાવાની નોંધણી કરતા પહેલાં હોય, અથવા પ્રતિવાદીને સમન્સ જારી કર્યા પછી હોય, અથવા ટ્રાયલ પૂર્ણ થતાં પહેલાં હોય. એકવાર મુદ્દાઓ ઘડાઈ જાય પછી મામલો અનિવાર્યપણે ટ્રાયલ પર જવો જ જોઈએ તેવી દલીલને આ કોર્ટ દ્વારા અઝહર હુસૈન વિ. રાજીવ ગાંધી, ૧૯૮૬ સપ્લી. એસ.સી.સી. ૩૧૫ માં ફગાવી દેવામાં આવી હતી. માનવેન્દ્રસિંહજી રણજીતસિંહજી જાડેજા વિ. વિજયકુંવરબા, (૧૯૯૮) ૨ જી.એલ.એચ. ૮૨૩ : ૧૯૯૮ એસ.સી.સી. ઓનલાઇન ગુજ. ૨૮૧ માં અનુસરવામાં આવેલ.

૨૩.૧૫. ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ ની જોગવાઈ સ્વભાવે ફરજિયાત છે. તે જણાવે છે કે જો ખંડ (એ) થી (ઇ) માં નિર્દિષ્ટ કોઈપણ કારણો સાબિત થાય તો દાવો નામંજૂર "કરવામાં આવશે જ". જો કોર્ટને જણાય કે દાવો દાવો કરવાનું કારણ પ્રગટ કરતો નથી, અથવા દાવો કોઈપણ કાયદા દ્વારા

બાધિત છે, તો કોર્ટ પાસે દાવો નામંજૂર કરવા સિવાય અન્ય કોઈ વિકલ્પ નથી.”

૧૬. છોટનબેન અને અન્ય વિ. કિરીટભાઈ જલકૃષ્ણભાઈ ઠક્કર અને અન્ય (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં અન્ય એક નિર્ણયમાં પણ સર્વોચ્ચ અદાલતે અપીલ મંજૂર કરતી વખતે એ હકીકતની નોંધ લીધી હતી કે વાદીઓએ એવું કથન કર્યું હતું કે તેઓ પોતાની વડીલોપાર્જિત મિલકત સંબંધિત નોંધાયેલા વેચાણ દસ્તાવેજના અમલ વિશે વાકેફ ન હતા; વધુમાં નોંધાયેલા વેચાણ દસ્તાવેજ પરના પોતાના અંગૂઠાના નિશાનનો પણ ઇનકાર કર્યો હતો. તેથી સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યું હતું કે દાવામાં કરવામાં આવેલા કથનો અને માંગવામાં આવેલી રાહતોને ધ્યાને લેતાં, લિમિટેશન એક્ટના આર્ટિકલ્સ ૫૬, ૫૮, ૫૯, ૬૫ અથવા ૧૧૦ પૈકી કયો આર્ટિકલ અથવા અન્ય કોઈ આર્ટિકલ કેસની હકીકતોને લાગુ પડશે, તે યોગ્ય તબક્કે વિચારવાનું રહે છે. સર્વોચ્ચ અદાલતે નિર્દેશ કર્યો હતો કે જ્યારે એવું ચોક્કસ કથન હતું કે અપીલકર્તાઓને નોંધાયેલા વેચાણ દસ્તાવેજ વિશે જાણ થઈ કે તરત જ દાવો દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો, કારણ કે નોંધાયેલો વેચાણ દસ્તાવેજ તેઓને અંધારામાં રાખીને કરવામાં આવ્યો હતો. સુસંગત ફકરો ૧૧ નીચે મુજબ વંચાય છે:

“૧૧. દાવામાં કરવામાં આવેલા કથનો અને ટ્રાયલ કોર્ટ તેમજ હાઈકોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલા કારણો પર વિચારણા કર્યા પછી, અમને કોઈપણ પ્રકારની શંકા નથી કે હાલના કેસની હકીકતલક્ષી પરિસ્થિતિમાં દાવો

મુદ્દતથી બાધિત હોવાની બાબત ટ્રાયલ યોગ્ય મુદ્દો હતો તેવો ટ્રાયલ કોર્ટે લીધેલો મત ઉલટાવવામાં હાઈકોર્ટે સ્પષ્ટ ભૂલ કરી છે. અમે આવું એટલા માટે કહીએ છીએ કારણ કે અપીલકર્તાઓ (વાદીઓ) એ ભારપૂર્વક જણાવ્યું છે કે ૨૦૧૩ સુધી પોતાની વડીલોપાર્જિત મિલકત સંબંધિત નોંધાયેલા વેચાણ દસ્તાવેજના અમલ વિશે તેઓને લેશમાત્ર જાણ ન હતી. વધુમાં, તેઓએ નોંધાયેલા વેચાણ દસ્તાવેજ પરના અંગૂઠાના નિશાન પોતાના હોવાનો ઈનકાર કર્યો છે અને બનાવટ તથા ખોટી ઓળખ ધારણ કરવાનો આક્ષેપ કર્યો છે. દાવામાં કરવામાં આવેલા કથનોની સમગ્રતા અને માંગવામાં આવેલી રાહતોના સંદર્ભમાં, લિમિટેશન એક્ટના આર્ટિકલ્સ ૫૬, ૫૮, ૫૯, ૬૫ અથવા ૧૧૦ પૈકી કયો આર્ટિકલ અથવા અન્ય કોઈ આર્ટિકલ હાલના કેસની હકીકતોને લાગુ પડશે, તે યોગ્ય તબક્કે વિચારવું પડી શકે છે."

૧૭. ઉર્વશીબેન અને અન્ય વિ. કૃષ્ણકાંત મનુપ્રસાદ ત્રિવેદી (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં પણ સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યું છે અને અવલોકન કર્યું છે કે તે સુસ્થાપિત છે કે જ્યાં સુધી મુદ્દતનો પ્રશ્ન છે, ત્યાં સુધી તે હકીકત અને કાયદાનો મિશ્ર પ્રશ્ન છે. એ સાચું છે કે સી.પી.સી. ના ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧(ડી) હેઠળની સત્તાઓના ઉપયોગમાં દાવો નામંજૂર કરવા માટે મુદ્દત કારણ હોઈ શકે છે. તેવી જ રીતે, એ પણ સુસ્થાપિત છે કે ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળ દાખલ કરાયેલી અરજીનો નિર્ણય કરવાના હેતુ માટે માત્ર દાવામાં જણાવેલા કથનોને જ ધ્યાને

લઈ શકાય છે, મામલાના ગુણદોષ અને પક્ષકારો દ્ધારા કરવામાં આવેલા આક્ષેપોમાં જઈ શકાતું નથી. લિમિટેશન એક્ટ, ૧૯૬૩ નો આર્ટિકલ ૫૪ વિશિષ્ટ પાલનના દાવાઓ માટે ત્રણ વર્ષની મુદ્દત નિર્ધારિત કરે છે. સર્વોચ્ચ અદાલતે આર્ટિકલ ૫૪ ની જોગવાઈઓ ધ્યાને લેતાં ઠરાવ્યું હતું કે આર્ટિકલ ૫૪ માં પૂરી પાડવામાં આવેલી મુદ્દત બે ભાગમાં છે, પ્રથમ તો, પાલન માટે નિયત કરાયેલી તારીખથી ત્રણ વર્ષ અને જો આવી કોઈ તારીખ નિયત ન હોય, તો જ્યારે પાલનનો ઇનકાર વાદીઓની જાણમાં આવે ત્યારે. એવું ઠરાવવામાં અને અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે ઉત્તરાર્ધ (બીજો ભાગ), દાવામાં કરવામાં આવેલા આવા આક્ષેપની સત્યતા કે અન્યથા નોંધવા માટે ટ્રાયલની બાબત છે. આર્ટિકલના બીજા ભાગમાં આવતા વિશિષ્ટ પાલનના દાવાઓમાં, ત્રણ વર્ષનો સમયગાળો તે તારીખથી ગણવાનો રહે છે કે જે તારીખે વાદીની જાણમાં આવ્યું હોય કે પ્રતિવાદીઓ દ્ધારા પાલનનો ઇનકાર કરવામાં આવ્યો છે. સરળ સંદર્ભ માટે સુસંગત ફકરા ૧૧ અને ૧૨ અહીં પુનઃઉદ્ધૃત કરવામાં આવે છે.

"૧૧. તે સુસ્થાપિત છે કે, જ્યાં સુધી મુદ્દતનો પ્રશ્ન છે, ત્યાં સુધી તે હકીકત અને કાયદાનો મિશ્ર પ્રશ્ન છે. એ સાચું છે કે સી.પી.સી. ના ઓ.૭ આર.૧૧(ડી) હેઠળની સત્તાઓના ઉપયોગમાં દાવો નામંજૂર કરવા માટે મુદ્દત કારણ હોઈ શકે છે. તેવી જ રીતે, એ પણ સુસ્થાપિત છે કે ઓ.૭ આર.૧૧ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીનો નિર્ણય કરવાના હેતુ માટે માત્ર દાવામાં જણાવેલા કથનોને જ ધ્યાને લઈ શકાય છે, મામલાના

ગુણદોષ અને પક્ષકારો દ્વારા કરવામાં આવેલા આક્ષેપોમાં જઈ શકાતું નથી. લિમિટેશન એક્ટ, ૧૯૬૩ નો આર્ટિકલ ૫૪ વિશિષ્ટ પાલનના દાવાઓ માટે ત્રણ વર્ષની મુદ્દત નિર્ધારિત કરે છે. સદર આર્ટિકલ નીચે મુજબ વંચાય છે :

વિશિષ્ટ પાલન માટેના દાવા	*૩ વર્ષ*	*પાલન માટે નિયત કરાયેલી તારીખ, અથવા, જો આવી કોઈ તારીખ નિયત ન હોય, તો જ્યારે પાલનનો ઈનકાર કરવામાં આવ્યો હોવાની વાદીને જાણ થાય ત્યારે*

૧૨. ઉપરોક્ત આર્ટિકલના વાંચન પરથી, એ સ્પષ્ટ થાય છે કે જ્યારે પાલન માટે તારીખ નિયત કરવામાં આવી હોય, ત્યારે મુદ્દત આવી તારીખથી ત્રણ વર્ષની છે. જો આવી કોઈ તારીખ નિયત કરવામાં ન આવી હોય, તો ત્રણ વર્ષના સમયગાળાની ગણતરી તે તારીખથી કરવાની રહે છે કે જ્યારે વાદીને ઈનકારની જાણ થઈ હોય. જ્યારે ઓ.૭ આર.૧૧ હેઠળ દાખલ કરાયેલી અરજીમાં દાવો નામંજૂર કરવાની માંગ કરવામાં આવે છે, ત્યારે આવી અરજીનો નિર્ણય કરવાના હેતુ માટે, દાવામાં કરવામાં આવેલા કથનોને ધ્યાને રાખીને, પ્રત્યેક કેસની હકીકતો પરથી સદર બાબત વિચારવાની રહે છે. દાવામાં જણાવ્યા મુજબ, વાદીનો એવો કેસ છે કે સંપૂર્ણ અવેજની રકમ ચૂકવ્યા પછી પણ દસ્તાવેજની નોંધણી કરવામાં આવી ન હતી અને અમુક કારણોસર લંબાવવામાં આવી હતી

અને છેવટે જ્યારે તેણે તારીખ ૨૫/૦૫/૨૦૧૭ ના રોજ સ્થળની મુલાકાત લીધી ત્યારે તેને જાણ થઈ હતી કે સદર જમીન ત્રાહિત પક્ષકારોને વેચી દેવામાં આવી હતી અને અપીલકર્તાઓએ કરારનું પાલન કરવાનો ઈનકાર કર્યો હતો. આવા સંજોગોમાં, દાવામાં કરવામાં આવેલા આવા આક્ષેપની સત્યતા કે અન્યથા નોંધવા માટે તે ટ્રાયલની બાબત છે. આર્ટિકલના બીજા ભાગમાં આવતા વિશિષ્ટ પાલનના દાવાઓમાં, ત્રણ વર્ષનો સમયગાળો તે તારીખથી ગણવાનો રહે છે કે જે તારીખે વાદીની જાણમાં આવ્યું હોય કે પ્રતિવાદીઓ દ્વારા પાલનનો ઈનકાર કરવામાં આવ્યો છે. દાવો કરવાના કારણ અને મુદ્દતના હેતુ માટે જ્યારે એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હોય કે જ્યારે તેણે તારીખ ૨૫/૦૫/૨૦૧૭ ના રોજ સ્થળની મુલાકાત લીધી ત્યારે તેને જાણ થઈ હતી કે ત્રાહિત પક્ષકારોની તરફેણમાં વેચાણ કરવામાં આવ્યું હતું અને અપીલકર્તાઓએ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવાનો ઈનકાર કર્યો હતો, જે સંજોગોમાં સદર બાબત ટ્રાયલ પછી ન્યાયનિર્ણય માટેનો કેસ છે પરંતુ સી.પી.સી. ના ઓ.૭ આર.૧૧(ડી) હેઠળ દાવો નામંજૂર કરવા માટેનો કેસ નથી.”

૧૮. સેજલ ગ્લાસ લિ. વિ. નવિલન મર્ચન્ટ્સ પ્રા. લિ. (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં વધુ એક નિર્ણયમાં, સર્વોચ્ચ અદાલતે ફકરા ૬ અને ૭ માં નીચે મુજબ ઠરાવ્યું અને અવલોકન કર્યું છે:

“[૬] તે પ્રસ્થાપિત કાયદો છે કે ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળ માત્ર સમગ્ર દાવાઅરજી જ નામંજૂર કરી શકાય છે. મકસૂદ અહમદ વિ. મથરા દત્ત એન્ડ

કો., એ.આઈ.આર. ૧૯૩૬ લાહોર ૧૦૨૧ પાના નં. ૧૦૨૨ પરના કેસમાં, હાઈકોર્ટે ઠરાવ્યું હતું કે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલી નોંધ સી.પી.સી. દ્વારા અભિપ્રેત સમગ્ર દાવાઅરજીની નામંજૂરી સમાન થતી નથી, અને તેથી, નીચે મુજબના શબ્દોમાં રિવિઝન અરજી નામંજૂર કરી હતી:-

"સિવિલ પ્રોસિજર કોડમાં દાવાઅરજી આંશિક રીતે નામંજૂર કરવા માટે કોઈ જોગવાઈ નથી, અને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલી નોંધ, તેથી, સિવિલ પ્રોસિજર કોડમાં અભિપ્રેત દાવાઅરજીની નામંજૂરી સમાન થતી નથી." [૭] તેવી જ રીતે, બંસી લાલ વિ. સોમ પરકાશ, એ.આઈ.આર. ૧૯૫૨ (પી.એન્ડ એચ.) ૩૮ પાના નં. ૩૯ પરના કેસમાં, હાઈકોર્ટે ઠરાવ્યું હતું:-

"પરંતુ આ અપીલમાં ઉદ્ભવતો વાસ્તવિક પ્રશ્ન એ છે કે શું દાવાઅરજીની આંશિક નામંજૂરી થઈ શકે છે. શ્રી ચિરંજીવા લાલ અગ્રવાલા રજૂઆત કરે છે કે દાવાઅરજી કાં તો સમગ્રપણે નામંજૂર કરી શકાય અથવા બિલકુલ નહીં, અને તેમણે મુલ્લાના સિવિલ પ્રોસિજર કોડમાં પાના નં. ૬૧૨ પર આપવામાં આવેલા કાયદાના કથન પર આધાર રાખ્યો છે જ્યાં એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે: "આ નિયમ (ઓર્ડર ૭, રૂલ ૧૧) દાવાઅરજીના કોઈ ચોક્કસ ભાગની નામંજૂરીને વાજબી ઠેરવતો નથી." આ કથનના સમર્થનમાં વિદ્વાન લેખકે રઘુબંસ પુરી વિ. જ્યોતિસ સ્વરૂપા, ૧૯૦૭ ૨૯

આઈ.એલ.આર.(અલ.) ૩૨૫, અપ્પા રાવ વિ. સેક્રેટરી ઓફ સ્ટેટ, ૫૪ મદ્રાસ ૪૧૬, અને મકસૂદ અહમદ વિ. મથરા દત્ત એન્ડ કો., એ.આઈ.આર. ૧૯૩૬ લાહોર ૧૦૨૧ પર આધાર રાખ્યો છે. આ દલીલના પ્રત્યુત્તરમાં શ્રી પુરીએ રજૂઆત કરી છે કે તે વાસ્તવમાં પાંચ દાવાઓ છે જે તમામ એકમાં સંયોજિત કરવામાં આવ્યા હતા અને તેથી આ ચોક્કસ કેસમાં એક ભાગની નામંજૂરી એ ત્રણ દાવાઅરજીઓની નામંજૂરીથી વિશેષ કંઈ નહોતી. પરંતુ દાવો એક જ દાવાઅરજી પર લાવવામાં આવ્યો હતો અને પાંચ દાવાઓ લાવવામાં આવ્યા નહોતા. માત્ર વાદી એક દાવામાં અનેક પ્રતિવાદીઓ વિરુદ્ધ દાવાનાં અનેક કારણો સંયોજિત કરવાનું પસંદ કરે છે જેની કાયદો તેને મંજૂરી આપે છે તેના કારણે કાયદો બદલાતો નથી. તે છતાં પણ એક જ દાવાઅરજી રહે છે અને તેથી દાવાઅરજીની નામંજૂરી સમગ્રપણે જ હોવી જોઈએ અને આંશિક રીતે નહીં. હું તેથી એવા અભિપ્રાયનો છું કે વિદ્વાન સિનિયર સબઓર્ડિનેટ જજે એક ભાગ અંગેની નામંજૂરી કાયમ રાખવામાં અને બીજા ભાગ સંબંધે નામંજૂરી રદ કરવામાં ભૂલ કરી હતી. આ અપીલ જેને હું રિવિઝન અરજી તરીકે ગણું છું તે તેથી મંજૂર થવી જ જોઈએ અને રૂલ સંપૂર્ણ કરવામાં આવે છે, અને હું તે મુજબ હુકમ કરું છું."

૧૯. મહત્વપૂર્ણ રીતે, વાદીઓએ સાટાખતના વિશિષ્ટ પાલનની માંગણી કરી છે અને તેથી, કોઈ સમય પૂરો પાડવામાં આવ્યો હતો કે કેમ તે નક્કી કરવા

માટે સાટાખતની વિગતોનો સંદર્ભ લેવો પણ યોગ્ય છે. સ્પષ્ટપણે, સાટાખતમાં સબ-રજિસ્ટ્રારની કચેરી સમક્ષ નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવાની બાબત નોંધવામાં આવી છે. તેમાં વધુમાં જણાવાયું છે કે સમગ્ર જમીનના વેચાણના હેતુ માટે મંજૂરી આપવામાં આવી છે અને તેથી, સમગ્ર જમીન માટે નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવ્યો છે. પ્રતિવાદી નં. ૬ એ દર્શાવ્યું છે કે તેઓ કોન્ટ્રાક્ટર છે અને ક્વોરી (ખાણકામ) ના વ્યવસાય સાથે સંકળાયેલા છે. સાટાખતમાં વધુમાં જણાવાયું છે કે સદર હેતુ માટે આશરે ૫ થી ૬ એકર જમીનની જરૂર પડશે; જોકે, તેનું ચોક્કસ સ્થળ અને માપ નક્કી કરી શકાય તેમ નથી. પક્ષકારો વચ્ચે એ પણ સંમત થયેલું હતું કે પ્રતિવાદી નં. ૬ જરૂરિયાત મુજબની જમીન પોતાની પાસે રાખશે અને બાકીની જમીન માટે, કોઈપણ અવેજ વિના વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવશે. સાટાખતમાં, ખાસ નોંધવામાં આવ્યું છે કે જ્યારે પક્ષકાર એટલે કે વાદી અથવા પૂર્વજ દસ્તાવેજ કરી આપવા વિનંતી કરે ત્યારે વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવશે અને જેના માટે કોઈ સમયમર્યાદા આપવામાં આવી નથી. તેમાં એ પણ નોંધવામાં આવ્યું છે કે જમીનનું બિનખેતી જમીનમાં રૂપાંતર થયા પછી, વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવશે કે જેના માટે પણ, કોઈ સમય નક્કી કરવામાં આવ્યો નથી તેવું સંમત થયેલું હતું. રેકર્ડ પરથી, એવું જણાય છે કે સપ્ટેમ્બર મહિનામાં એન.એ. મંજૂરી માંગવામાં આવી હતી; માત્ર ૧ એકર અને ૨૦ ગૂંઠા ક્ષેત્રફળ ધરાવતી જમીન માટે જ. બાકીની જમીનનું રૂપાંતર કરવામાં આવ્યું ન હતું અને તે રૂપાંતર

માત્ર વર્ષ ૨૦૧૪ માં થયું હતું. જમીનનું એન.એ. માં રૂપાંતર થયા પછી, વાદીની તરફેણના બદલે પ્રતિવાદી નં. ૯ અને ૧૦ ની તરફેણમાં વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવ્યો હતો.

૨૦. સ્પષ્ટપણે, દાવામાં વાદીઓનો એવો દાવો છે કે તેઓ સદર વિવાદિત જમીનના કબજામાં છે. કબજાના પાસાને સમર્થન આપવા માટે, રેકર્ડ પર અસંખ્ય દસ્તાવેજો રજૂ કરવામાં આવ્યા છે. નીચેની અદાલતનો એવો અભિપ્રાય હતો કે દસ્તાવેજો પ્રથમદર્શનીય રીતે પણ, એ સાબિત કરતા નથી કે વાદીઓ ક્યારેય સદર વિવાદિત જમીનના કબજામાં હતા. વિદ્વાન જજનો એવો પણ અભિપ્રાય હતો કે બિલો અને પહોંચોમાં તેમનું નામ છે; જોકે, માત્ર મહેસૂલી કરની ચૂકવણી કરવી એ કોઈપણ મિલકત સંબંધે કોઈ અધિકાર સ્થાપિત કરવા માટે પૂરતી નથી. મહારાજ શ્રી માનવેન્દ્રસિંહજી રણજીતસિંહજી જાડેજા વિ. રાજમાતા વિજયકુંવરબા (ઉપર મુજબ) ના કેસમાંના ચુકાદા પર આધાર રાખીને, એવી દલીલ કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે કે દાવો કરવાનું કોઈ કારણ જાહેર થાય છે કે નહીં?; તે શોધી કાઢવા માટે કોર્ટ માટે કેસના ગુણદોષને સ્પર્શ કરવો પરવાનગીપાત્ર છે. સદર સિદ્ધાંત સામે કોઈ વાંધો નથી; જોકે, દાવાઅરજીમાં કરવામાં આવેલા કથનો સાથે સરખાવીને વાંચવામાં આવતા રેકર્ડ પર મૂકવામાં આવેલા દસ્તાવેજો પરથી, વાદીઓ સદર વિવાદિત જમીનના કબજામાં છે તેવો તેમના દાવા પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે. જ્યારે દાવાઅરજીમાં, કબજા અંગે કથન કરવામાં આવ્યું હોય, ત્યારે તે સંજોગોમાં, તે પુરાવાની બાબત બનશે અને તેને અવગણી શકાય નહીં

કારણ કે તે ટ્રાયલની બાબત હશે અને પુરાવા રજૂ કરીને આ મુદ્દા પર વિચાર કરવાનો રહે છે. વળી, દાવાઅરજીમાં કરવામાં આવેલી અરજો પૈકીની એક અરજ, સદર વિવાદિત જમીન બાબતે કબજાના રક્ષણની માંગણી કરતી અરજ છે. મહત્વપૂર્ણ રીતે, સાટાખતમાં એવી વિગત સમાવિષ્ટ છે જે અનિશ્ચિત મુદતની છે. જ્યારે જમીનનું એન.એ. માં રૂપાંતર થાય ત્યારે જ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવો જરૂરી હતો. જ્યારે કોઈ સમયમર્યાદા આપવામાં આવી ન હતી અને સમગ્ર જમીન માટે એન.એ. પરવાનગી માત્ર વર્ષ ૨૦૧૪ માં જ આપવામાં આવી હતી, ત્યારે એન.એ. પરવાનગી આપવાની બાબત વાદીઓની જાણમાં હતી કે કેમ; શું વર્ષ ૧૯૭૮ માં આપવામાં આવેલી એન.એ. પરવાનગી સમગ્ર જમીન માટે આપવામાં આવી હોવાનું કહી શકાય; શું સાટાખતની વિગતો મર્યાદિત છે કે કેમ વગેરે જેવા મુદ્દાઓ ચોક્કસપણે સમયમર્યાદાનો મુદ્દો નક્કી કરવાના હેતુ માટે હકીકતો અને કાયદાનો મિશ્ર પ્રશ્ન બનશે.

૨૧. સ્પષ્ટપણે, વિશિષ્ટ પાલનના દાવા માટે, પૂરી પાડવામાં આવેલી સમયમર્યાદા ત્રણ વર્ષની છે. જે સમયથી સમયગાળો શરૂ થાય છે, તે બે ભાગમાં છે, પ્રથમ ભાગ જો પાલન માટે તારીખ નક્કી કરવામાં આવી હોય તો ત્રણ વર્ષની જોગવાઈ કરે છે અને બીજો ભાગ, વાદીઓને ઇનકારની નોટિસ મળ્યાની તારીખ દર્શાવે છે. લિમિટેશન એક્ટ, ૧૯૬૩ ની આર્ટિકલ ૫૪ નીચે મુજબ વંચાય છે:-

દાવાનું વર્ણન	સમયમર્યાદાનો સમયગાળો	જે સમયથી સમયગાળો શરૂ થાય છે
૫૪. કરારના વિશિષ્ટ પાલન માટે.	ત્રણ વર્ષ.	પાલન માટે નક્કી કરવામાં આવેલી તારીખ, અથવા, જો આવી કોઈ તારીખ નક્કી કરવામાં ન આવી હોય, તો જ્યારે વાદીને નોટિસ મળે કે પાલનનો ઈનકાર કરવામાં આવ્યો છે.

૨૨. હાલના કેસમાં, સાટાખત મુજબ, પાલન માટે કોઈ તારીખ નક્કી કરવામાં આવી હોય તેવું જણાતું નથી અને આ અદાલતના પ્રથમદર્શનીય અભિપ્રાય મુજબ, તે જોગવાઈના પાછલા ભાગમાં આવશે જે ઇનકારની તારીખથી ત્રણ વર્ષ વિશે જણાવે છે. વળી, વાદીઓનો એવો દાવો છે કે વર્ષ ૧૯૬૮ થી વર્ષ ૨૦૧૫ સુધી, તેઓ કબજો ભોગવી રહ્યા હતા અને તેથી, તેમની પાસે પગલાં લેવા માટે કોઈ કારણ ઉપલબ્ધ નહોતું. પ્રતિવાદી નં. ૯ અને ૧૦ ની તરફેણમાં નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવ્યો હોવાથી પ્રતિવાદી નં. ૬ થી ૮ દ્વારા માની લેવાયેલ ઇનકારને ધ્યાને લેતાં, એન.એ. પરવાનગી મેળવ્યા પછી વર્ષ ૨૦૧૫ માં જ્યારે નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવામાં આવ્યો ત્યારે જ વાદીઓ માટે દાવો દાખલ કરવાનું કારણ ઉપસ્થિત થયું હતું. આ મુદ્દો પણ પુરાવા રજૂ કરીને તપાસવાને પાત્ર છે. આ પૃષ્ઠભૂમિમાં, પ્રતિવાદી નં. ૬ થી ૮

તરફે ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલની એવી દલીલ કે જો મુખ્ય અરજ મંજૂર કરવા યોગ્ય ન હોય, તો આનુષંગિક અરજ મંજૂર કરી શકાય નહીં, તે સ્વીકારવાને પાત્ર નથી અને નામંજૂર કરવામાં આવે છે.

૨૩. એવી દલીલ કરવાનો પણ પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો છે કે સાટાખતમાં કોઈ સમયમર્યાદા આપવામાં ન આવી હોય તો પણ; કોઈ સમજદાર વ્યક્તિ લગભગ ત્રણ કે ચાર દાયકા સુધી રાહ ન જુએ અને ત્યારપછી દાવો દાખલ ન કરે અને માત્ર આ કારણસર જ, દાવો સમયમર્યાદાથી બાધિત છે, તે પણ વાદીઓ સતત કબજામાં હોવાનો દાવો કરે છે તે હકીકતને ધ્યાને લેતાં સ્વીકારવાને પાત્ર નથી. વળી, સમગ્ર વિવાદિત જમીન માટે બિનખેતી પરવાનગી માત્ર ડિસેમ્બર ૨૦૧૪ ના મહિનામાં આપવામાં આવી હતી; માત્ર ત્યારપછી જ, વાદીઓ વેચાણ દસ્તાવેજ કરી આપવા માટે આગ્રહ રાખી શક્યા હોત. દાવો, માર્ચ ૨૦૧૭ ના મહિનામાં દાખલ કરવામાં આવ્યો છે અને જો કોઈ એન.એ. પરવાનગીની તારીખથી સમયમર્યાદા ગણે તો પણ, દાવો સમયમર્યાદાની અંદર હોવાનું કહી શકાય. તદુપરાંત, વેચાણ દસ્તાવેજ તારીખ ૨૩.૦૨.૨૦૧૫ ના રોજ કરી આપવામાં આવ્યો હતો. જો તે તારીખને ધ્યાને લેવામાં આવે તો પણ, દાવો સમયમર્યાદાની અંદર હોવાનું કહી શકાય.

૨૪. મહત્વપૂર્ણ રીતે, વાદીઓએ તારીખ ૧૦.૦૫.૧૯૭૮ ના સાટાખતના વિશિષ્ટ પાલન માટે અરજ કરી છે. તારીખ ૨૩.૦૨.૨૦૧૫ ના નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજને પડકારવાની સાથે, તારીખ ૧૦.૦૫.૧૯૭૮ ના નોંધાયેલ સાટાખતને

પણ પડકારવામાં આવ્યો છે. કોઈ આખરી નિર્ણય કર્યા વિના એવું માની લઈએ કે તારીખ ૧૦.૦૫.૧૯૭૮ ના નોંધાયેલ વેચાણ દસ્તાવેજને પડકારવો તે સમયમર્યાદાથી બાધિત છે, તો પણ અન્ય અરજો હતી, અર્થાત્ વિવિધ દસ્તાવેજોથી પુષ્ટિ થયેલ કબજાના રક્ષણ સાથે, અનિશ્ચિત મુદતની શરત ધરાવતા તારીખ ૧૦.૦૫.૧૯૭૮ ના સાટાખતના વિશિષ્ટ પાલન માટેની અરજ. તેથી, વિદ્વાન જજ એવું અવલોકન કરવામાં સાચા ન હતા કે કોઈપણ દસ્તાવેજ પ્રથમદર્શનીય રીતે સાબિત કરતો નથી કે વાદીઓ દાવોવાળી મિલકતના કબજામાં હતા; જોકે, વિદ્વાન જજ સંમત થયા હતા કે બિલો અને પહોંચોમાં વાદીઓના નામ છે, પરંતુ માત્ર મહેસૂલી કર ચૂકવવો એ કોઈ હક સ્થાપિત કરવા માટે પૂરતો નથી તે અવલોકન યોગ્ય નથી. ઉપરોક્ત પાસું, આપમેળે જ, ટ્રાયલ માટે જશે.

૨૫. કેસની હકીકતોને ધ્યાને લેતાં અને ઉપર સંદર્ભિત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખતાં, પ્રતિવાદીઓ તરફે વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલા ચુકાદાઓ લાગુ પડશે નહીં. દાવાઅરજીમાં કરવામાં આવેલા કથનોને તેની સંપૂર્ણતામાં વાંચતાં, ભાગ્યે જ એવું કહી શકાય કે દાવો, સમયમર્યાદાથી બાધિત હતો અથવા તે ભ્રામક, ખોટા, ક્ષુલ્લક અને ત્રાસદાયક દાવાના કારણ પર દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો. આ અદાલતનો એવો અભિપ્રાય છે કે વિદ્વાન જજે ઓર્ડર ૭ રૂલ ૧૧ હેઠળની સત્તાઓનો ઉપયોગ કરવામાં ભૂલ કરી છે, તેથી વિદ્વાન પ્રિન્સિપાલ સિનિયર સિવિલ જજ, બારડોલી દ્વારા સ્પેશિયલ સિવિલ સ્યુટ નં. ૮/૨૦૧૭ માં

પસાર કરવામાં આવેલો તારીખ ૨૮.૦૪.૨૦૧૭ નો ચુકાદો, આથી કાયદેસર અમાન્ય ઠેરવી રદ કરવામાં આવે છે. દાવો, તેની મૂળ ફાઇલ પર પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવે છે.

૨૬. ફર્સ્ટ અપીલ તે મુજબ, મંજૂર કરવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી. તે મુજબ, સિવિલ એપ્લિકેશન ટકી રહેતી નથી અને તેનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

૨૭. આ તબક્કે, વિદ્વાન વકીલ શ્રી અમિત વી. ઠક્કરે રજૂઆત કરી હતી કે એવી સ્પષ્ટતા કરવામાં આવે કે નીચેના વિદ્વાન જજ, વર્તમાન ચુકાદામાં કરવામાં આવેલા અવલોકનોથી પ્રભાવિત ન થાય. તે સ્પષ્ટ કરવાની જરૂર નથી કે નીચેની અદાલત જ્યારે દાવાનો નિર્ણય કરે ત્યારે આ અવલોકનો આડે આવશે નહીં અને તેનો નિર્ણય કાયદા અનુસાર ચુસ્તપણે કરવામાં આવશે.

(સંગીતા કે. વિશેન, ન્યાયમૂર્તિ)

(નિરલ આર. મહેતા, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

==

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઇ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is

meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==